

Broj: 02-02-13/24
Sarajevo, 04.02.2025. godine

UPRAVNI ODBOR UPRAVE ZA INDIREKTNO OPOREZIVANJE
n/r članova

Predmet: Obavijest sa 8. sjednice UO UIO

Izveštaj o radu UIO za 2023. godinu

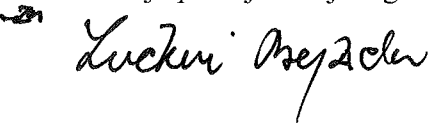
Poštovani,

Upravni odbor Uprave za indirektno oporezivanje na svojoj 8. sjednici, održanoj 30.1.2025. godine u Sarajevu, je razmatrao i prihvatio Izveštaj o radu Uprave za indirektno oporezivanje za 2023. godinu.

S poštovanjem,

Dostaviti:

- Naslovu
- UIO
- a/a

Kancelarija predsjedavajućeg UO UIO

**ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ
УПРАВЕ ЗА ИНДИРЕКТНО ОПОРЕЗИВАЊЕ ЗА 2023. ГОДИНУ**

САДРЖАЈ

УВОД.....	2
1 НАПЛАТА ПРИХОДА	2
2 РАСПОДЈЕЛА ПРИХОДА	4
3 ПОВРАТ ИНДИРЕКТНИХ ПОРЕЗА	5
4 ПРИНУДНА НАПЛАТА	6
4.1 Стање одузете робе у Централном складу и у регионалним центрима.....	7
5 КОНТРОЛНЕ АКТИВНОСТИ.....	8
5.1 Анализа ризика.....	8
5.2 Царинска контрола.....	9
5.3 Пореска контрола	10
5.3.1 Ревизија и контрола.....	10
5.3.2 Контрола великих пореских обвезника	11
5.4 Сузбијање кривичних дјела и прекршаја	12
6 ПОРЕСКИ ПОСТУПАК.....	16
7 ЦАРИНСКИ ПОСТУПАК.....	18
8 ДРУГОСТЕПЕНИ УПРАВНИ ПОСТУПАК.....	20
9 ИНФОРМАЦИОНЕ ТЕХНОЛОГИЈЕ	21
10 ИНТЕРНА РЕВИЗИЈА	22
11 НОРМАТИВНЕ АКТИВНОСТИ.....	22
12 ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ	23
13 РЕАЛИЗАЦИЈА ОДОБРЕНИХ БУЏЕТСКИХ СРЕДСТАВА	26
14 ПРОБЛЕМИ У ФУНКЦИОНИСАЊУ УИО	28

УВОД

Управа за индиректно опорезивање (у даљем тексту: УИО) као самостална управна организација, успостављена је Законом о систему индиректног опорезивања у Босни и Херцеговини („Службени гласник БиХ“ бр. 44/03, 52/04, 4/08, 49/09, 32/13 и 91/17), као једини орган надлежан за спровођење законских прописа о индиректном опорезивању и политике коју утврди Савјет министара БиХ на приједлог Управног одбора, задужена је за наплату и расподјелу индиректних пореза у Босни и Херцеговини. Надлежност, организација, руковођење и друга питања значајна за рад УИО регулисана су Законом о Управи за индиректно опорезивање („Службени гласник БиХ“ број: 89/05) и другим законима који регулишу индиректне порезе у Босни и Херцеговини. Послове из своје надлежности УИО врши у Средишњем уреду са сједиштем у Бања Луци и регионалним центрима који се налазе у Бања Луци, Сарајеву, Мостару и Тузли, путем својих основних и унутрашњих организационих јединица, утврђених Правилником о унутрашњој организацији у УИО број: 01-02-2-741-4/23 од 09.06.2023. године, одобреним Одлуком о одобравању Правилника о унутрашњој организацији у УИО („Службени гласник БиХ“ број 43/23) донесеном од стране Управног одбора УИО.

У функционисању УИО значајна је улога Управног одбора УИО, како у креирању политике индиректних пореза, тако и у континуираном праћењу ефикасности и ефективности рада УИО. У току 2023. године Управни одбор је у извршавању послова из своје надлежности континуирано пратио стање наплате индиректних пореза, стање анализе финансијских ефеката примјене прописа о индиректним порезима, оправданост иницијатива за измјену или допуну прописа о индиректним порезима и друге активности које на директан или индиректан начин утичу на ниво прихода од индиректних пореза.

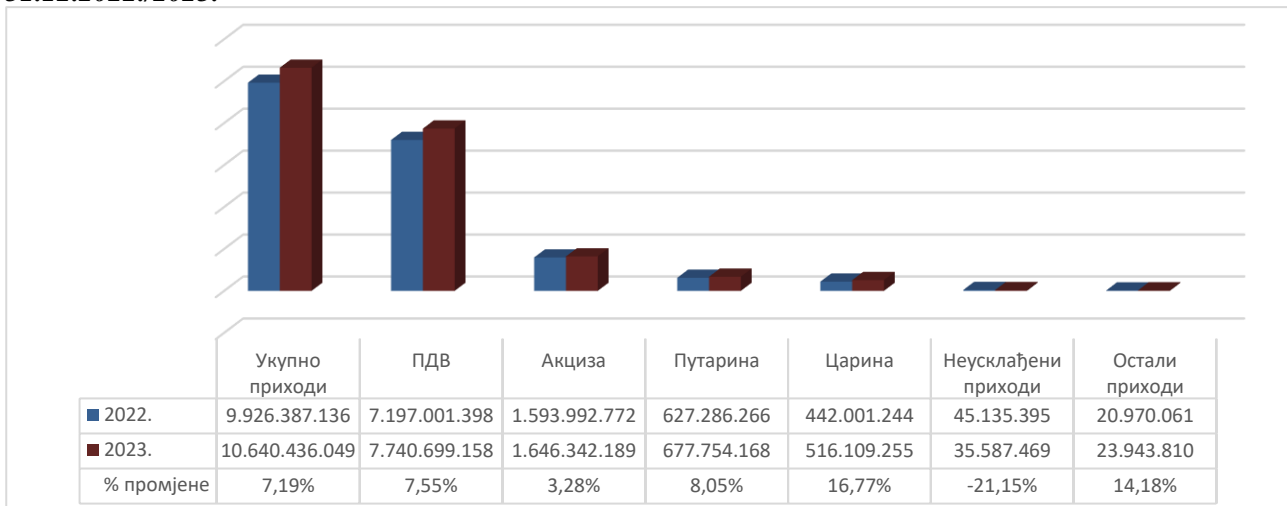
Извјештај о раду представља синтезу рада основних организационих јединица УИО у 2023. години исказан по областима дјеловања УИО и то: наплата прихода, расподјела прихода, поврат индиректних пореза, принудна наплата, контролне активности, порески и царински поступци, другостепено управно рјешавање, информационе технологије, интерна ревизија, нормативне активности, реализација одобрених буџетских средстава и остале активности из дјелокруга рада УИО, укључујући и проблеме у функционисању УИО. У складу са прописаним надлежностима и у току 2023. године проведене су значајне активности на јачању пореске дисциплине, с циљем повећања степена добровољног поштивања прописа од стране обвезника индиректних пореза, дат је акценат на додатном унапређењу, модернизацији и побољшају пословних процеса, посебно путем ефикасног планирања, израде мапе пословних процеса УИО, комуникације и размјене података унутар организационих јединица УИО, комуникације и сарадње са пореским обвезницима, те идентификовања приоритета за провођење контрола.

УИО је у обавези да сходно одредби члана 8. став 6. Закона о систему индиректног опорезивања у БиХ сачини годишњи извјештај о финансијском стању и активностима УИО и достави на ревидирање Управном одбору УИО.

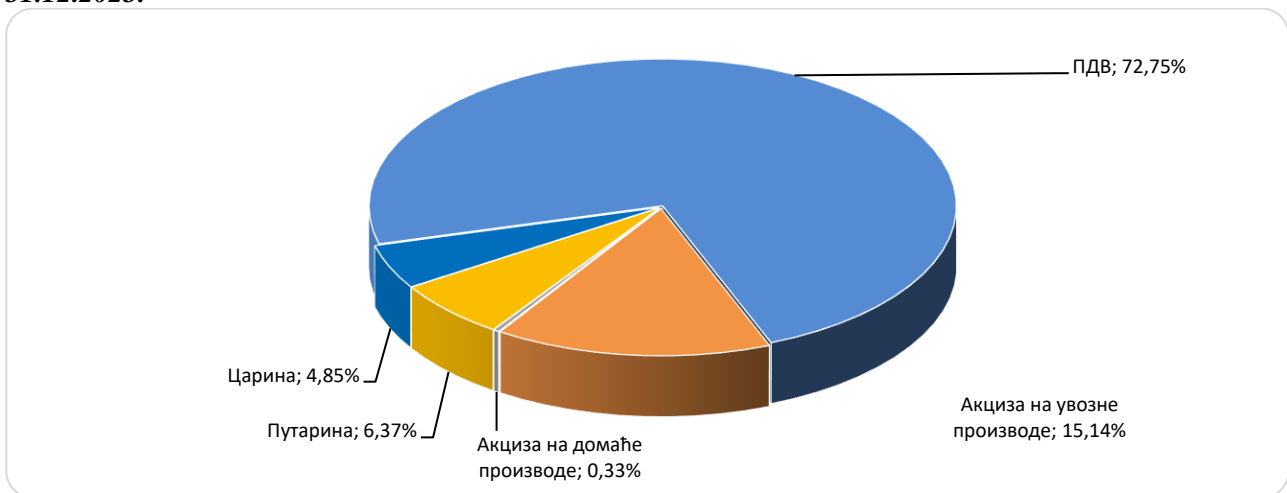
1 НАПЛАТА ПРИХОДА

УИО је у 2023. години прикупила укупно **10 милијарди и 640 милиона КМ прихода на Јединственом рачуну што је за око 714 милиона КМ или 7,19% више у односу на исти период 2022. године.** У структури укупно прикупљених прихода од индиректних пореза, осталих прихода и такси, уплаћених на Јединствени рачун највише је прикупљено прихода од: пореза на додану вриједност (ПДВ), у износу од 7 милијарди и 741 милион КМ, који у укупним приходима учествује са 72,75%; акциза на увозне производе у износу од 1 милијарде и 611 милиона КМ (15,14%); путарина на нафту и нафтне деривате у износу од 678 милиона КМ (6,37%); царинских дажбина у износу од 516 милиона КМ (4,85%) и акциза на домаће производе у износу од 35 милиона КМ (0,33%).

Графикон 1: Преглед наплаћених (усклађених) бруто прихода по врстама у периоду 01.01.-31.12.2022./2023.

Графикон 2: Удио појединих врста прихода у укупним бруто приходима УИО у периоду 01.01.-31.12.2023.

Наплаћени приход од ПДВ-а при увозу роба, у извјештајном периоду, биљежи раст за 1,08% односно за око 51 милион КМ. Такође, наплаћени приход од ПДВ-а, који се односи на промет домаћих роба и услуга, у извјештајном периоду биљежи раст за 19,47% односно за око 480 милиона КМ. У периоду 01.01.-31.12.2023. године приходи по основу царинских дажбина су већи за 16,77%, односно за око 74 милиона КМ, у односу на приходе из 2022. године. У истом периоду прикупљено је укупно 1.646.342.189,27 КМ по основу акцизе на домаће и увозне производе, што је за 3,28% више у односу на исти период претходне године. Акциза на увозне производе чини 15,14% од укупно прикупљених прихода, док акциза на домаће производе чини 0,33%. У извјештајном периоду у поређењу са претходном годином акциза на увозне производе већа је за 3,27% (или за 51 милион КМ), а акциза на домаће производе већа за 4% (или за 1,4 милиона КМ). Акциза на увозне дуванске прерађевине у извјештајном периоду већа је за 3,24%, односно за око 30 милиона КМ у односу на претходну годину, док приходи по основу акциза на домаћи дуван и дуванске прерађевине у извјештајном периоду нису остварени.

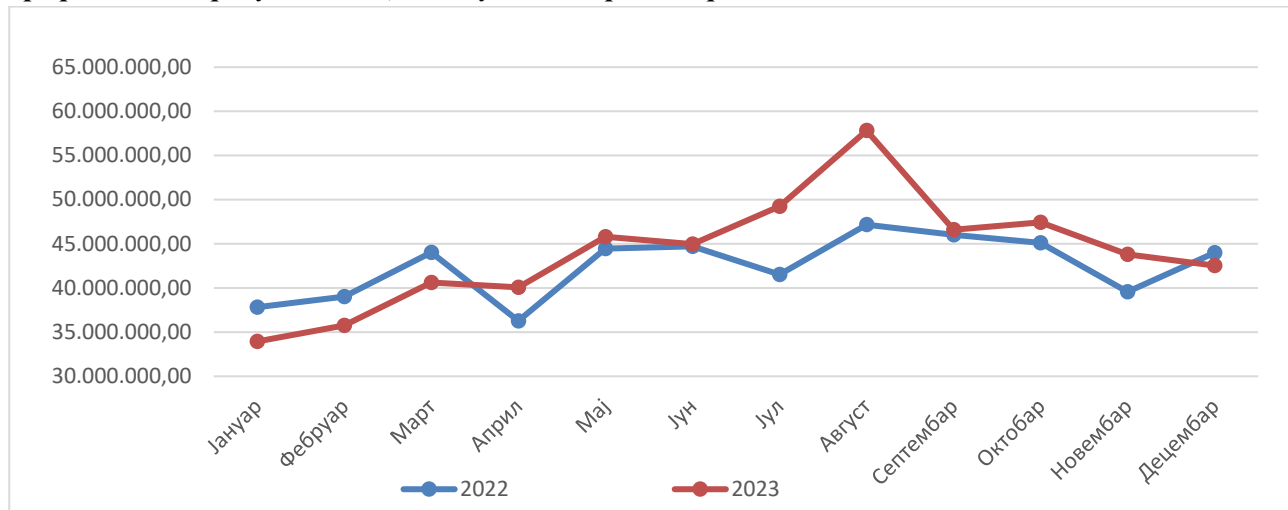
Табела 1: Преглед издатих акцизних маркица за домаће и увозне дуванске прерађевине и дуван за пушење

	АКЦИЗНЕ МАРКИЦЕ ЗА УВОЗНИ ДУВАН И ДУВАНСКЕ ПЕРАЂЕВИНЕ	АКЦИЗНЕ МАРКИЦЕ ЗА УВОЗНИ ДУВАН И ДУВАНСКЕ ПЕРАЂЕВИНЕ
01.01.2023-31.12.2023.	0	270.270.940

Приходи од акциза на увозне нафтне деривате у 2023. години већи су за 3,70% или за 18,9 милиона КМ у односу на 2022. годину, док приходи од акциза на домаћу нафту и нафтне деривате у 2023. години нису остварени.

Графичким приказом испод представљена је обрачуната акциза на увозне нафтне деривате у 2023. години и поређење са 2022. годином.

Графикон 3: Обрачуната акциза на увозне нафтне деривате

2 РАСПОДЈЕЛА ПРИХОДА

Прикупљени нето приходи за расподјелу корисницима прихода у 2023. године, износили су 8 милијарди и 435 милиона КМ, и исти су у односу на 2022. годину, када су износили 7 милијарди и 827 милиона КМ већи за 7,76% (око 608 милиона КМ).

УИО је расподјелу и дозначавање прикупљених прихода у 2023. години, вршила сходно одлукама Управног одбора УИО о привременим коефицијентима за квартале К1, К2, К3 за 2023. годину, тако да су, након издвајања средстава за минималне резерве у сврху обезбјеђења поврата средстава обвезницима (износ од 2 милијарде и 206 милиона КМ) и за путарине за изградњу аутопутева 0,25 КМ (износ од 423,5 милиона КМ) корисницима дозначена средстава и то: 1 милијарду и 20,5 милиона КМ у корист БиХ - финансирање институција, 4 милијарде и 357 милиона КМ у корист Федерације БиХ, 2 милијарде и 381,5 милиона КМ у корист Републике Српске и 248 милиона КМ у корист Брчко Дистрикт БиХ.

У 2023. години Управни одбор УИО усвојио је Одлуку број: 02-02-03/23 од 09.02.2023. године о другом привременом поравнању између корисника расподјеле индиректних пореза са Јединственог рачуна Управе за индиректно опорезивање за 2022. годину ("Службени гласник БиХ", број 12/23), према којој је Република Српска дужна да исплати Федерацији БиХ 28.826.865,86 КМ. УИО је друго привремено поравнање извршила у три рате, дана 13.03.2023., 07.04.2023. и 10.05.2023. године, према којем се поравнање између корисника расподјеле вршило на терет текућих прихода од индиректног опорезивања на Јединственом рачуну УИО који припадају Републици Српској, преносом на рачун Федерације БиХ, у износу од 28.826.865,86 КМ. Управни одбор УИО је у 2023. години усвојио и Одлуку број: 02-02-41-1/23 од 04.09.2023. године о првом привременом поравнању између корисника расподјеле индиректних пореза са Јединственог рачуна Управе за индиректно опорезивање за 2023. годину ("Службени гласник БиХ", број 62/23), према којој је Федерација Босне и Херцеговине дужна да исплати Републици Српској 14.562.127,93 КМ. УИО је прво привремено поравнање извршила у три рате, дана 15.09.2023., 18.09.2023. и 19.09.2023. године, према којем се поравнање између корисника расподјеле вршило на терет текућих прихода од индиректног опорезивања на Јединственом рачуну УИО који припадају Федерацији Босне и Херцеговине, преносом на рачун Републике Српске, у износу од 14.562.127,93 КМ.

Табела 2: Табеларни преглед расподјеле дозначених средстава период 01.01.-31.12.2022/2023 године

01.01.-31.12.	ФБиХ			РС			ДБ БиХ		
	Дозначено	Спољн и дуг	Укупно	Дозначено	Спољни дуг	Укупно	Дозначено	Спољни дуг	Укупно
	(у мил. КМ)			(у мил. КМ)			(у мил. КМ)		
2022	3.557	535	4.092	1.981	254	2.235	225	8	233
2023	3.523	834	4.357	1.971	411	2.382	237	11	248
% промјене	-0,94	55,87	6,48	-0,52	61,65	6,55	5,08	48,48	6,51

* Напомена: % промјене одражава стварне односе износа расподјеле који нису заокружени као што су подаци у наведеној табели.

У току 2023. године вршила се расподјела прихода од путарина за изградњу аутопутева и изградњу и реконструкцију других путева у Босни и Херцеговини (16 Налога за пренос путарине 0,25 КМ). Управни одбор УИО је, дана 10.07.2018. године, донио одлуку о привременој расподјели прихода од путарине за изградњу аутопутева и изградњу и реконструкцију других путева (0,25 КМ). Према наведеној Одлуци у 2023. години по основу путарина за изградњу аутопутева и изградњу и реконструкцију других путева у Босни и Херцеговини (0,25 КМ) корисницима су дозначена средства у износу од 381.150.873,23 КМ (90% прихода од путарине), како слиједи:

- **Федерацији БиХ** распоређен је укупан износ од **224.879.015,20 КМ (59,00%),**
- **Републици Српској** распоређен је укупан износ од **148.648.840,57 КМ (39,00%),**
- **Брчко Дистрикту БиХ** распоређен је укупан износ од **7.623.017,46 КМ (2,00%).**

Салдо на подрачуну резерви прикупљених путарина у Централној банци БиХ, по основу прикупљених прихода од путарине за изградњу аутопутева и изградњу и реконструкцију других путева, на дан 31.12.2023. године износи 244.938.482,11 КМ.

3 ПОВРАТ ИНДИРЕКТНИХ ПОРЕЗА

УИО је у 2023. години за потребе поврата обвезницима индиректних пореза резервисала средства у износу од 2 милијарде и 206 милиона КМ што је за 5,06% односно за око 106 милиона КМ више у односу на 2022. годину, а што је приказано на Графикону 4.

Графикон 4: Преглед резервисаних средстава за поврате по врстама прихода

У 2023. години, извршен је поврат по основу 91.081 рјешења, од тога: 80.066 рјешења за поврат ПДВ-а, 2.232 рјешења за поврате средстава уплаћених у царинском поступку, 3.687 рјешења за поврат ПДВ-а у складу са чланом 29. Закона о ПДВ-у, 5.021 рјешење за поврат акциза и ПДВ-а страним пореским обвезницима, 26 рјешења за поврат путарина 0,25 и 49 рјешења за поврат депозита по Одлуци УО УИО.

УИО се и током 2023. године суочавала са проблемима у благовременом извршавању поврата средстава по основу положених готовинских депозита за осигурање дуга, а који проблеми су последица дјелимичног принудног извршења и принудне наплате средстава са свих рачуна који припадају систему Јединственог рачуна (принудно наплаћен износ од 4.662.767,95 КМ, од чега износ од 1.807.815,03 КМ припада средствима депозитног рачуна) у поступку извршења пресуде Суда БиХ број: С1 3 П 006452 11 П од 28.11.2013. године, којом је УИО обавезана да тужиоцу Влади Републике Српске-Министарству финансија РС исплати износ од 15.004.650,53 КМ са припадајућом законском каматом. С обзиром да услед проведеног дјелимичног принудног извршења са депозитних рачуна УИО није било могуће да се обвезницима изврши поврат средстава положеног депозита, о насталом проблему, као и доспјелости великог броја судских извршних рјешења за поврат депозитних средстава, УИО је информисала Управни одбор УИО у сврху рјешавања насталог проблема. Управни одбор УИО је разматрајући ову проблематику на 3. сједници одржаној дана 21.12.2023. године донио Одлуку број: 02-02-03-2/22 о привременом издвајању средстава резерви за потребе поврата средстава готовинских депозита положених за обезбјеђење дуга, у нето износу од 1.807.815,03 КМ увећаним за припадајуће камате и трошкове извршног поступка, и омогућио УИО измиривање доспјелих обавеза у складу са заprimљеним извршним рјешењима донесеним од стране надлежне организационе јединице УИО и извршним одлукама Суда БиХ.о поврату положених готовинских средстава депозита.

4 ПРИНУДНА НАПЛАТА

На дан 11.01.2024. године (након протјека обрачуноског периода и плаћања закључно са посљедним порезним периодом у 2023. години – 2312) евидентирано је укупно дуга (период настанка дуга је од 2006.-2023. године) у износу од 450.979.679,99 КМ и то:

- по основу ПДВ-а: 420.534.847,73 КМ,
- по основу акцизе: 15.370.874,30 КМ,
- по основу царинских дажбина: 12.448.903,50 КМ,
- по основу осталих прихода (терминали): 2.625.054,46 КМ

У поређењу стања дуга на крају 2023. године у односу на 2022. годину (стање дуга 440.946.742,77 КМ) евидентно је повећање укупног дуга у 2023. години за износ од око 10 милиона КМ. На основу извршене анализе повећања дуга утврђено је да је дуг по основу ПДВ пријава у 2023. години смањен у односу на ПДВ пријаве у 2022. години за 4.096.563,00 КМ, односно за 1,21% док је дуг по основу аутоматског разреза већи у 2023. години у односу на 2022. годину за 17.266.529,87 КМ, односно 27,15% (највећи број дужника на основу аутоматског разреза је евидентиран у Регионалном центру Сарајево - нових 12 пореских дужника чији је дуг по аутоматском разрезу око 12 милиона). Укупан дуг над којим се води поступак принудне наплате износи 450.979.679,99 милиона за период настанка од 2006.-2023. године. Уколико се уобзире чињеница да је у периоду од 2006 -2023. године УИО прикупила укупно 122.054.268.933,32 КМ прихода од индиректних пореза, осталих прихода и такси, а да укупан дуг над којим се води поступак принудне наплате износи 450.979.679,99 КМ за период настанка од 2006 -2023. године, евидентно је да дуг у односу на укупно наплаћене приходе заузима минимални процентуални износ од око 0,37%.

Према расположивим евиденцијама, укупно стање репрограмiranог дуга у извјештајном периоду износи: 24.849.793,50 КМ (ФБиХ-15.227.772,47 КМ, РС-9.229.425,19 КМ, Брчко Дистрикт БиХ-392.595,84 КМ). У покренутим поступцима принудне наплате индиректних пореза и осталих прихода, групе за принудну наплату које су надлежне да проводе поступак, врше пљенидбу имовине сходно принципу сразмјерности у намирењу дуга према одредби члана 13. Закона о поступку принудне наплате индиректних пореза, оствариле су резултате принудне наплате у 2023. години који су исказани у табеларном прегледу (Табела 3.).

Табела 3: Резултати пљенидбе за период 01.01 – 31.12.2023.

ОСНОВА	УКУПНО ПО МЈЕРА НА НИВОУ УИО	
	Број подузетих радњи	Наплаћено/КМ
Пљенидба готовине	4.798	2.277.149,94
Пљенидба новца депонованог у фин-институцијама	8.339	15.152.453,95
Пренос средстава са блокираних рачуна код банака или других фин-инст.	4.687	13.748.161,11
Пљенидба дужникових ненаплаћених потраживања и права дужника	263	2.452.747,60
Пљенидба плата, накнада, зарада и пензија	356	139.907,29
Пљенидба закупнина	67	913.467,29
Посебна шема дужника - наплаћени дуг	1	394.360,78
Продаја одузете имовине-Аукција	12	46.470,00
Продаја одузете имовине-Директна продаја	16	149.186,05
Продаја ХОВ путем овлаштеног берзанског посредника	27	58.797,31
Наплаћена потраживања у поступку реструктурирања, стечајном поступку и ликвидационом поступку	0	1.200.508,15
Наплаћени износ у судском извршном поступку	1	1.588.259,36
УКУПНО	18.567	38.121.468,83

У 2023. години извршено је 18.567 радњи пљенидбе и мјерама принудне наплате намирен је дуг у износу од 38.121.468,83 КМ. У извјештајном периоду поднесено је 220 пријава потраживања за намирење дуга у укупном износу од 10.698.429,74 КМ, у стечајном и ликвидационом поступку, за разлику од претходне године гдје је евидентирано да је поднесено укупно 172 пријаве потраживања за дуг у укупном износу од 15.853.142,97 КМ односно за око 5 милиона мање на већи број пријава потраживања (увећан за 48 пријава). У извјештајном периоду поднесена су четири приједлога за покретање извршних поступака код надлежних судова и један протест гаранције за укупан износ дуга од 3.429.208,18 КМ (највећи дужник-износ дуга од 1.660.816,38 КМ), те је након покретања поступка извршења наплаћен укупан износ од 1.660.816,38 КМ (протест гаранције).

У току 2023. године повећан је број захтјева за одгођено/плаћање дуга у ратама (у 2022. години поднесено укупно 108 захтјева, док је у 2023. години поднесено укупно 142 захтјева). Досадашња искуства у примјени ових института принудне наплате показују да значајан број дужника не поштује рокове за плаћање, а проблем представља отежано намирење дуга продајом у извршном поступку који проводе судови. У извјештајном периоду у области принудне наплате за примљено је укупно 165 жалби. Обзиром да је из 2022. године пренесено 45 жалби, у 2023. години је у раду било 210 предмета по жалбама. Донесено је укупно 171 одлука по жалби на рјешења група за принудну наплату (одбијено 138, уважене 32 жалбе, један поступак обустављен) и пренесено је 39 предмета у рад у 2024. годину. Осим наведених ефеката у наплати дуга, извршено су и сљедеће радње: обустављање трансакција преко банковних рачуна (рјешења о блокади рачуна) – издато укупно 5.664 рјешења (у 2022. години издато укупно 4.533 рјешења), пљенидба хартија од вриједности (ХОВ) – укупно 28 (у 2022. години извршено 30 пљенидби), пљенидба покретне имовине – укупно 57 (у 2022. години извршено 15 пљенидби), пљенидба возила – заплијењено 150 возила (у 2022. години заплијењено 90 возила), пљенидба некретнина – укупно издатих Писмених изјава за пљенидба некретнина – 106 и регистроване укупно 89 законских хипотека (у 2022. години укупно извршених пљенидби некретнина – 90 и регистровано укупно 67 законских хипотека). Такође у 2023. години настављено је провођење поступака доношења рјешења којим се дуг по основу аутоматског разреза дужника по основу индиректних пореза, осталих прихода и такси, проглашава застарјелим, што је имало за посљедицу отпис дуга који се евидентира у информационим системима УИО (ИСОП и еПорези) (привремено ненаплативи дугови за период 2006. до одређеног датума 2013. године за које је наступила застарјелост, и сл.). Наконведеног поступка принудне наплате и исцрпљивања свих могућности наплате дуга донијета су укупно 167 рјешења о застари дуга на основу којих је извршен отпис дуга у укупном износу од 4.406.070,17 КМ. У односу на 2022. годину, донесен је мањи број рјешења за отпис дуга (у 2022. години донесено укупно 656 рјешења) и отписан мањи износ дуга (укупно отписано у 2022. години 12.405.304,65 КМ).

У току 2023. године извршена је акција ангажовања службеника из других регионалних центара за рад на предметима принудне наплате из РЦ Бања Лука, те је на тај начин покренут поступак принудне наплате за 1.032 предмета, на основу чега је дуг намирен за 110 обвезника и за које се дуг наплатио путем пљенидбе новчаних средстава и блокаде у износу од 283.676,37 КМ. Предметна активност је и даље у току.

4.1 Стање одузете робе у Централном складишту и у регионалним центрима

У току 2023. године привремено је одузета, за примљена и процјењена роба у вриједности од 802.979,44 КМ на нивоу УИО што је за 39,79 % мање у односу на 2022. годину када је укупна вриједност одузете, за примљене и процјењене вриједности робе износила 1.333.571,69 КМ. Поступајући у складу са Упутством о уништењу и уступању царинске робе, у току 2023. године извршено је уништење правоснажно одузете робе у износу од 2.303.903,49 КМ на нивоу УИО што је за 46,80 % више у односу на 2022. годину, када је извршено уништење робе у износу од 1.569.468,10 КМ. У 2023. години одржано је 17 јавних аукција први и други пут, те 29 директних продаја, од којих 10 по хитном поступку на којима је вршена продаја одузете робе.

Табела 4: Вриједност привремено одузете робе у 2023. години, по кварталима

ВРИЈЕДНОСТ ПРИВРЕМЕНО ОДУЗЕТЕ РОБЕ У 2023 – ПО КВАРТАЛИМА			
I КВАРТАЛ	II КВАРТАЛ	III КВАРТАЛ	IV КВАРТАЛ
155.315,50	101.222,12	160.832,98	385.608,84

У току 2023. године извршена је продаја робе за коју су се стекли услови за продају у укупном износу од 314.943,95 КМ што је за 60,47 % више у односу на 2022. годину, када је укупна вриједност продате робе била 196.265,57 КМ. Укупна вриједност извршеног поврата лицу од којег је привремено одузета роба у складу са Упутством на нивоу УИО износи 125.091,00 КМ у 2023. години, што је за 75,30 % мање у односу на 2022. годину када је извршен поврат робе у вриједности од 506.525,41 КМ. Откуп одузете робе, у току 2023. године извршен је у Регионалном центру Мостар и Сарајево у укупном износу од 33.782,32 КМ, односно 16.104,40 КМ у Регионалном центру Мостар и 17.677,92 КМ у Регионалном центру Сарајево, за разлику од 2022. године када је укупна вриједност откупа робе износила 23.606,48 КМ. Из наведеног произилази да је у 2023. години извршен откуп робе за 43,11 % више у односу на 2022. годину. Такође евидентно је да је у 2023. години дошло до повећања вриједности уништене робе за 46,80 %, повећања вриједности продате робе за 60,47 %, повећања вриједности откупа робе за 43,11 %, затим пада вриједности привремено одузете робе за 39,79 % и пада вриједности поврата робе за 75,30 %.

5 КОНТРОЛНЕ АКТИВНОСТИ

5.1 Анализа ризика

Кључне активности у 2023. години дефинисане су Стратегијом Одјељења за анализу и управљање ризицима, којом је планирана идентификација и анализа ризика на три нивоа: стратешком, оперативном и тактичком.

На *тактичком* нивоу извршене су сљедеће анализе:

- Дванаест мјесечних анализа о извршеним повратима ПДВ-а по ПДВ пријавама;
- Анализа ПДВ-СЛ-2 образаца у 2022. години;
- Анализа увоза банана на царинско подручје БиХ за период од 01.01.2021. до 28.02.2023. године.
- Анализа увоза дувана и дуванских прерађевина и идентификација празних камиона који улазе/прелазе у/из царинског подручја БиХ из правца Србије и Црне Горе за период од 01.01.2022. до 28.02.2023. године.
- Анализа обвезника који су исказали негативан износ у пољу 71 у ПДВ пријавама за пореске периоде јануар – јун 2023. године.
- Анализа обрачунате акцизе на увозне производе за првих шест мјесеци 2023. године.
- Анализа ефикасности контрола предложених од стране Одјељења за анализу и управљање ризицима у 2020, 2021. и 2022. години.

На оперативном нивоу Одјељење је у току 2023. године Сектору за порезе доставило приједлог за контролу 1.309 ризичних обвезника. Од наведеног броја на дан 12.01.2024. године, завршено је 1.158 контрола, а 151 контрола је у току. Ефекат завршених контрола и контрола у току за које је био исказан резултат на поменути датум износи 14.296.142 КМ, а у 2022. години ефекти контрола су износили 14.734.346 КМ, при чему је за контролу предложено 1.343 обвезника. Параметри, који су кориштени за идентификацију ризичних обвезника постављени су у складу са препорукама ОЕСД Водича за управљање поштовањем пореских прописа и подијељени су у четири кључне области: регистрација, подношење пријава, пријављивање пореских обавеза и плаћање. На основу захтјева Сектора за порезе у извјештајном периоду 47 пута извршена је процјена ризика за једног или више обвезника за које су запримљене иницијативе за контролу од стране других организационих јединица или путем анонимних пријава грађана.

У 2023. години кроз апликацију РИДБ, организационе јединице УИО, доставиле су 101 информацију о ризику (у даљем тексту: ИОР). На основу релевантних ИОР-а урађена су 63 Извјештаја о ризику и достављено је шест Обавијести о ризику Експертном тиму. На дан 31.12.2023. године у царинском информационом подсистему ASYCUDA World било је активно 156 критерија селективитета, од чега је 149 општих критерија и седам локалних критерија селективитета.

У оквиру реализације активности Стратегије унапређења поштовања прописа о индиректном опрезивању урађено је сљедеће: извршена је идентификација лица која према подацима из фискалних каса добијеним на основу Меморандума о институционалној сарадњи, размјени и уступању података о пореским обвезницима, у 2022. години остварују промет (пореска стопа А) преко 50.000 КМ, а која нису обвезници са становишта ПДВ-а; идентификовани су обвезници који према подацима из ентитетских пореских управа нису активни, а у Јединственом регистру обвезника индиректних пореза имају статус активан; идентификовани су обвезници који су регистровани у Јединственом регистру обвезника индиректних пореза по основу ПДВ-а, а не подносе ПДВ пријаве; идентификовани су обвезници који су у периоду 1801 – 2212 у свим пољима ПДВ пријаве исказали нуле; идентификовани су обвезници који нису благовремено подносили ПДВ пријаве из групе великих пореских обвезника и осталих пореских обвезника који су имали промет до 50.000 КМ из подручја дјелатности у којима је утврђена највећа стопа неблаговременог подношења пријава; идентификовани су обвезници ПДВ-а који су у 2022. години имали три или више измијењених пријава; за потребе провођења Програма поштовања прописа за обвезнике који су захтијевали поврат/кредит са сједиштем у РЦ Мостар, извршена је идентификација и груписање обвезника, на основу параметара који су усаглашени са Сектором за порезе. Накнадно је уз мање корекције извршена идентификација предметних обвезника са сједиштем у РЦ Бања Лука; у области царина активности на провођењу Акционог плана Стратегије биле су посвећене унапређењу поступка израде анализе ризика у правцу побољшања идентификације параметара селективитета, те унапређењу поступка евалуације критерија селективитета, што је резултирало смањеним процентом царинских декларација које царински информациони систем упућује на црвену траку селективитета, а који је у децембру 2023. године износио 27,35%.

5.2 Царинска контрола

У извјештајном периоду царинска контрола је извршила 1.098 (планирано 1.000 контрола - Табела 5.) накнадних царинских контрола: 320 фиксних контрола и 778 варијабилних контрола (Табела 6).

Табела 5: Реализација плана контрола у 2023. години

РБ	ПЛАН КОНТРОЛА	ОСТВАРЕЊЕ ПЛАНА		ПРОЦЕНАТ
		ПЛАНИРАНО 2023. г	ОСТВАРЕНО 2022. г	
1	Фиксни дио плана за контролу	600	320	53%
2	Варијабилни дио плана за контролу	400	778	195%
	УКУПНО	1.000	1.098	109,80%

У извјештајном периоду евидентно је да укупан број контрола већи за 98 контрола или за 10% у односу на планирани, с тим да је фиксних-потпуних контрола урађено мање у односу на планирано за 280 контрола или за 47%, док је варијабилних контрола урађено више у односу на планирано за 378 контрола или више за 95%.

Табела 6: Накнадна наплата у поступку царинске контроле у 2023. години

НАКНАДНА НАПЛАТА	ТУЗЛА	БАЊА ЛУКА	САРАЈЕВО	МОСТАР	УКУПНО
Предложено за накнадну наплату КМ	327.219,04	149.524,50	655.911,91	197.376,28	1.330.031,73
Наплаћено накнадне наплате КМ	178.199,61	37.900,94	909.568,86	177.658,81	1.303.328,22
Предложена наплата за царински прекршај КМ	0,00	0,00	4.500,00	4.000,00	8.500,00
Наплаћено за царински прекршај КМ	0,00	0,00	10.950,00	2.000,00	12.950,00

Проведене контроле су резултирале накнадном наплатом средстава у износу од 1.303.328,22 КМ, док је предложена накнадна наплата евидентирана у износу од 1.330.031,73 КМ. Од укупно наплаћеног износа, од стране Група за контролу РЦ Сарајево од 39% више у односу на предложено, док је у осталим групама наплаћени износ мањи од предложеног и то: РЦ Бања Лука за 75%, РЦ Тузла за 46%, РЦ Мостар 10%. Укупна накнадна наплата износи 1.303.328,22 КМ што је за 2% мање у односу на предложени износ наплате, или за 26.703,51 КМ. У извјештајном периоду сачињено је укупно 697 приједлога за накнадну царинску контролу (варијабилни дио контрола).

Сектор за царине је у извјештајном периоду учествовао у координацији и провођењу следећих оперативних акција: OPSON XII - спречавање кријумчарења и сузбијање илегалне трговине „храном и пићем“ и кривотвореним производима; META 2023 - кретања празних камиона који из царинског подручја БиХ излазе у царинско подручје Р. Хрватске и који се из царинског подручја Р. Хрватске упућују у царинско подручје БиХ; SHIELD IV - откривање, спречавање и сузбијање незаконитог промета лијекова, медицинских средстава и додатака прехране; KLAUDIUS - спречавање међуграничног криминала на подручју Западног Балкана, те је у том смислу флексибилан, у зависности од приоритета и процјене ризика сваке појединачне администрације, али посебан акценат стављен на кријумчарење новца; TAPA 2023 - селекција, идентификација, профилисање и праћење кретања сумњивих пошлица које се из царинског подручја БиХ упућују у царинско подручје Црне Горе, те слање података о пошлицама које транзитирају кроз наведена царинска подручја; RIJEKA 2023 - селекција, профилисање и идентификација ризичних контејнерских пошлица којима је полазна тачка Лука Ријека или Лука Плоче, с циљем откривања, задржавања и запљене фалсификованих и/или незаконито прометованих роба које улазе кроз контејнерски саобраћај на подручје БиХ, као и пошлице из БиХ које се упућују у Луку Ријека или Луку Плоче; SEE JAD 2023 - спријечавање илегалне трговине ватреним оружјем, трговине дрогом и на спрјечавање илегалних миграција на подручју Југоисточне Европе; BACKUP 2023 - откривање, пресретање, обавјештавање и евентуалне истраге о пошлицама које садрже циљане супстанце које се превозе било којим превозним средством, као и на сумњиве објаве на интернету, које се односе на циљане супстанце; PANGEA XBI - вршење појачане контроле промета робе: на граничним прелазима између БиХ и сусједних земаља, у царинским испоставама (пошта), аеродромима (DHL пошлице и пакети), пошлице брзе и редовне поште, поштанских пакета, робе која се преноси у путничким возилима (ПМВ и аутобуси), као и појачан преглед и провјера докумената у вези лијекова, медицинских средстава и суплемената на царинским терминалима, консултација са Агенцијом за лијекове и медицинска средства о издатим дозволама за увоз/извоз лијекова и медицинских средстава и др.; ZODIAC - фокус на идентификацији, забрани, комуникацију

и потенцијалној истрази заустављених или сумњивих пошиљки циљних супстанци, уклањање незаконите производње, сумњивог онлајн маркетинга и (ре)дистрибутивних тачака које укључују немедицинске бензодиазепине; CASH 2023 – спречавање и откривање нелегалног преноса готовине.

5.3 Пореска контрола

У 2023. години провођене су контролне активности по Плану контрола поврата сходно Програму поштовања прописа за обвезнике код којих је евидентиран раст захтјеваног поврата или неискоришћеног кредита, затим су у оквиру годишњег плана контрола, а сходно прописаним надлежностима, проведене контроле ПДВ пријаве код банака у Босни и Херцеговини. Подаци из евиденција обвезника путем е-набавки и е-испука додатно су послужиле у идентификовања потенцијално ризичних пореских обвезника.

5.3.1 Ревизија и контрола

У области ревизије и контроле у 2023. години реализовано је 3% више контрола од планираног броја, будући да је планирано 6.466 контрола, а извршене су 6.684 контроле. Када су у питању потпуне контроле планирано је 4.615 потпуних контрола, а извршено је 5.158 потпуних контрола, односно 12% више од планираног броја. У извјештајном периоду извршено је 4% мање контрола у односу на исти период 2022. године. (Табела 7.)

Табела 7: Извјештај о планираним и реализованим активностима Одсјека за ревизију и контролу

Планиране и реализоване контроле	Број извршених контрола у периоду I-XII 2022. год.	Број планираних контрола у периоду I-XII 2023. год	Број извршених контрола у периоду I-XII 2023. год	Број извршених контрола у периоду I-XII 2023. год у односу на период I-XII 2022. год. (%)	Реализација планираних контрола за период I-XII 2023. год (%)
	1	2	3	4 (3/1)	5 (3/2)
Бања Лука	1.449	1.093	1.407	97%	129%
Мостар	1.237	1.367	1.378	111%	101%
Сарајево	2.349	2.301	2.159	92%	94%
Тузла	1.934	1.705	1.740	90%	102%
Укупно све контроле	6.969	6.466	6.684	96%	103%
Укупно потпуне контроле	4.925	4.615	5.158	105%	112%

Укупни бруто ефекти тј. разреза додатно утврђене обавезе по рјешењима инспектора у контролама у 2023. години износе 56.655.410,00 КМ, док нето ефекти (који се добију када се од бруто ефекта одузму износи поништених рјешења из текуће и претходних година) износе 45.235.104,00 КМ. Бруто ефекти у извјештајном периоду су за 13,90% већи у односу на исти период 2022. године, када су износили 49.742.047,00 КМ. Нето ефекти контрола у 2023. години су 45.235.104,00 КМ и за 16,53% су већи у односу на исти период 2022. године, када су износили 38.818.595,00 КМ. У извјештајном периоду групе за ревизију и контролу су издале 2.969 прекршајних налога што је за 11,16% више него у 2022. години када је издато 2.671 прекршајни налог. Вриједност изречених новчаних казни по прекршајним налозима износи 11.587.158,00 КМ, што је за 23,25% више него у 2022. години када је износила 9.401.619,00 КМ. (Табела 8)

Табела 8: Показатељи рада Одсјека за ревизију и контролу – ефекти

Редни број	Радни задаци	I-XII 2023.	I-XII 2022.	Разлика	Процент повећања / смањења у %
1	2	3	4	5 (3-4)	6(5/4)
1.0.	Укупан број извршених контрола	6,684	6,969	-285	-4.09%
1.1.	Број потпуних контрола	5,158	4,925	233	4.73%
1.2.	Број дјелимичне са разрезом/ ограничене	449	520	-71	-13.65%
1.3.	Број дјелимичне без разреза/ информативне	904	1,204	-300	-24.92%
1.4.	Број контрола необвезника	173	320	-147	-45.94%
1.5.	Број ограничених провјера	466	401	65	16.21%
1.6.	Број осталих провјера	428	787	-359	-45.62%
2.0.	Бруто ефекти (по ПДВ и акцизној пријави)	48,795,197	44,987,468	3,807,729	8.46%
2.1.	Ефекти по ручном задужењу (путарина + једнократне уплате)	7,860,213	4,754,578	3,105,634	65.32%
2.2.	Укупни бруто ефекти (2.+2.1.)	56,655,410	49,742,047	6,913,363	13.90%
2.3.	Умањења по жалби у првостепеном поступку	-5,833,799	-3,710,429	-2,123,370	57.23%
2.4.	Умањења по жалби у другостепеном поступку	-5,499,314	-6,119,547	620,234	-10.14%
2.5.	Умањења по одлуци Суда	-85,748	-521,126	435,378	-83.55%
2.6.	Остала умањења	-1,446	-514,835	513,389	-99.72%
2.7.	Корекције ефеката у обнови поступка и остали ванредни правни лијекови	0	-57,515	57,515	-100.00%
2.8.	Нето ефекти (2.0.+2.3.+2.4+2.5.+2.6+2.7)	37,374,891	34,064,016	3,310,875	9.72%
2.9.	Укупни нето ефекти (2.8.+2.1.)	45,235,104	38,818,595	6,416,509	16.53%
3.0.	Градивни ПДВ по извршеним контролама	4,499,578,617	3,919,221,289	580,357,328	14.81%

5.3.2 Контрола великих пореских обвезника

У току 2023. године реализовао је 15% мање контрола великих пореских обвезника од планираног броја, будући да је планирано 1.325 контрола, а извршено 1.120 контрола. Када су у питању потпуне контроле планирано је 585 потпуних контрола, а извршено је 643 потпуних контрола, што значи да је постотак реализације потпуних контрола већи за 10% од планираног броја. У извјештајном периоду извршено је 27% мање контрола у односу на исти период 2022. године. (Табела 9.)

Табела 9: Извјештај о планираним и реализованим контролама великих пореских обвезника

Групе за контролу великих пореских обвезника	Број извршених контрола у периоду I-XII 2022. год.	Број планираних контрола у периоду I-XII 2023. год.	Број извршених контрола у периоду I-XII 2023. год.	Број извршених контрола у периоду I-XII 2023. год. у односу на период I-XII 2022. год. (%)	Реализација планираних контрола за период I-XII 2023. год. (%)
	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Бањалука	464	360	338	73%	94%
Мостар	217	210	160	74%	76%
Сарајево	470	440	297	63%	68%
Тузла	388	315	325	84%	103%
Укупно све контроле	1.539	1.325	1.120	73%	85%
Укупно потпуне контроле	606	585	643	106%	110%

Укупни бруто ефекти тј. разрази додатно утврђене обавезе по рјешењима инспектора у контролама износе 62.711.859,47 КМ док нето ефекти (који се добију када се од бруто ефеката одузму износи поништених рјешења из текуће и претходних година) износе 58.588.774,33 КМ. Бруто ефекти у извјештајном периоду су већи су за више од три пута у односу на исти период 2022. године, када су износили 14.760.892,44 КМ. Нето ефекти контрола већи су преко шест пута у односу на исти период 2022. године, када су износили 8.321.199,12КМ.

Табела 10: Показатељи рада Одсјека за контролу великих пореских обвезника – ефекти

Радни задаци	2023	2022	Разлика	Процент повећања/ смањења у %
1	2	3	4 (2-3)	5(4/3)
Бруто ефекти (по ПДВ и акцизној пријави)	62.273.458,35	13.150.757,00	49.122.701,35	373,54
Ефекти по ручном задужењу	438.401,12	1.610.135,44	-1.171.734,32	-72,77
Укупни бруто ефекти	62.711.859,47	14.760.892,44	47.950.967,03	324,85
Умањења по жалби у првостепеном поступку	-258.923,65	-1.514.042,00	1.255.118,35	-82,90
Умањења по жалби у другостепеном поступку	-3.864.161,49	-4.877.714,32	1.013.552,83	-20,78
Корекције ефеката у обнови поступка	0,00	-47.937,00	47.937,00	-100,00
Нето ефекти по пријави	58.150.373,21	6.711.063,68	51.439.309,53	766,49
Укупни нето ефекти	58.588.774,33	8.321.199,12	50.267.575,21	604,09
Градивни ПДВ по извршеним контролама	19.737.385.085,92	16.368.159.491,57	3.369.225.594,36	20,58
Број издатих прекршајних налога	653	665	-12	-1,80
Укупан износ изречене казне по прекршај	2.543.374,05	2.201.748,50	341.625,55	15,52
Број захтјева за покретање прекршајног поступка	20	12	8	66,67
Укупно наплаћен износ по прекршајним налозима	589.183,94	419.530,00	169.653,94	40,44
Укупан број прекршајних налога за које је затражено судско одлучивање	97	95	2	2,11
Број посланих захтјева за информацију	52	142	-90	-63,38
Број примљених захтјева за информацију	66	104	-38	-36,54
Број посланих контролних порука	2432	2779	-347	-12,49
Број послатих образаца 4x4 Сектору 05	2	3	-1	-33,33
Број обавјештења о постојању почињеном кривичном дјелу	97	63	34	53,97
Број изјављених жалби на рјешење инспектора	82	47	35	74,47
Број поништених рјешења инспектора од стране шефа Групе	3	7	-4	-57,14
Број поништених рјешења у II ступњу	34	31	3	9,68

5.4 Сузбијање кривичних дјела и прекршаја

У области сузбијања кривичних дјела и прекршаја у извјештајном периоду предузимане су радње на провођењу планираних активности на откривању и спрјечавању кријумчарења и нелегалног промета роба и остварени резултати су исказани у табеларном прегледу (Табела 11)

Табела 11:Преглед активности у области сузбијања кривичних дјела и прекршаја у 2023. години

Активности	Показатељ резултата	Показатељи		Процент пада или раста +/-
		Планирано 2023	Остварено 2023	
Откривање и процесуирање прекршаја из области индиректног опорезивања, с акцентом на сузбијању нелегалног промета роба без поријекла и недозвољеног промета акцизних производа посебно духана и духанских прерађевина	Број откривених прекршаја изван локација УИО	480	413	-13,96%
Предузимање мјера и активности на откривању и спречавању кријумчарења и илегалног прекограничног промета роба	Број откривених прекршаја на локацијама УИО	100	150	+50%
УКУПНО:	Број откривених прекршаја	580	563	-2,93%
Обавјештајно информисање путем отворене линије СТОП-ШВЕРЦУ	Број заprimљених информација путем отворене линије	580	638	+10%
Размјене обавјештајних података на домаћем нивоу у области индиректних пореза	Број упућених и заprimљених обавјештајних информација на домаћем нивоу	100	110	+10%
Размјене обавјештајних података на међународном нивоу у области индиректних пореза	Број упућених и заprimљених захтјева на међународном нивоу	30	37	+23,33%
Размјене података са Интерпол-ом и Еуропол-ом	Број заprimљених информација од стране Еуропол-а и Интерпол-а путем заштићене линије	180	152	-15,55%
Учешће у међународним оперативним акцијама	Број реализованих оперативних акција на међународном нивоу	12	14	+16,67%
Учешће у оперативним акцијама на домаћем нивоу	Број реализованих оперативних акција на домаћем нивоу	3	3	0
Откривање и процесуирање кривичних дјела везаних за индиректне порезе	Број поднесених кривичних пријава	80	59	-26,25%
Поступање по наредбама и захтјевима Суда и Тужилаштва БиХ	% извршења наредби и захтјева Суда и Тужилаштва	100%	100%	0

У 2023. години поднесено је 59 пријава надлежном Тужилаштву БиХ са пријављеним износом штете од 35.403.655,32 КМ, што у поређењу са показатељима оствареним у 2022. години (поднесено 74 пријаве са пријављеним износом штете од 57.174.224,95 КМ), показује да је пријављени износ штете мањи за око 21,7 милиона КМ. Такође у извјештајном периоду заprimљена је 638 пријава путем отворене линије СТОП ШВЕРЦУ.

Поступање надлежних обавјештајних организационих јединица УИО у извјештајном периоду резултирало је евидентирању 1.429 обавјештајних информација по којима су поступале надлежне организационе јединице и остварени резултати су исказани у табеларном прегледу (Табела 12).

Табела 12: Резултати прикупљених информација

Година	Групе за истраге			Групе за спречавање кријумчарења и прекршаја					Остале орг. јединице УИНО и други органи		Финансијск и учинак
	Број инф.	Поднесено пријава	Износ штете у КМ	Број инф.	Захтјеви за покретање прек. поступка	Издани прек. налози	Износ у КМ	Вриједност привремено одузете робе	Број инф.	Учинак контроле	КМ
2023	12	4	357,620	235	33	117	164,200	3,291,811	626	1,390,297	5.203.928
2022	11	0	0	317	47	174	153.004	3.818.621	446	1.752.857	5.724.483

У 2023. години, Одсјек за обавјештавање и групе за обавјештавање при регионалним центрима учествовале су у реализацији 14 оперативних акција које су организоване под покровитељством међународних организација (INTERPOL, EUROPOL, SELEC, WSO, WTO, UNODC, Програм контроле контејнера), назива: KLAUDIUS Западни Балкан (Спречавање међуграничног криминала на подручју Западног Балкана); ТАРА 2023 (Селекција, идентификација, профилисање и праћење кретања сумњивих пошљки које се из царинског подручја БиХ упућују у царинско подручје Црне Горе и обратно); РИЈЕКА 2023 (Спречавање кријумчарења разне робе са посебним освртом на оружје, муницију и експлозивне материје у друмском промету); PANDORA VIII (Спречавање, откривање и расвјетљавање кривичних дјела у вези са културним добрима); THUNDER 2023 (Борба против илегалне трговине дивљим животињама и шумским криминалитетом); OPSON XII (Спречавање међународне трговине кривотворене и нестандартне хране и пића са разорним ефектом и утицајем на здравље и сигурност популације потрошача); TOX (Заштита од вишегодишњег, илегалног,

пребацивања отпада из земаља Западне Европе у регион југоисточне Европе); DEMETER IX (Сузбијање прекограничног кретања отпада контролисаног Базелском конвенцијом о контроли прекограничног кретања опасног отпада и његовог одлагања, као и супстанци које оштећују озонски омотач); JUBILARIAN II (Идентификација ризика утаје прихода, повезаних са злоупотребом АТА карнета); BACKUP 2023 (Откривање, пресретање, обавјештавање и евентуалне истраге о пошиљкама које садрже циљане супстанце које се превозе било којим превозним средством, као и на сумњиве објаве на интернету које се односе на циљане супстанце); COSMO MED (Контрола трговине стратешким робама с циљем да се открије и заплијени стратешка роба за коју се утврди да се илегално тргује у међународним ланцима снабдијевања); SEE JAD 2023(Спречавање илегалне трговине оружјем, трговине дрогом, као и на спречавање илегалних имиграција на подручју југоисточне Европе); ZODIAC (Идентификација, забрана, комуникација и потенцијална истрага заустављених или сумњивих пошиљки, супстанци које укључују немедицинске бензодиазепине); STOP III (Пресретање и одузимање лажних или неквалитетних лијекова као и свих других производа за свакодневну потрошњу који би могли нарушити права интелектуалног власништва путем медија е-трговина).

У области спречавања кријумчарења и прекршаја у 2023. години издат је 364 прекршајни налог и изречена новчана казна у укупном износу од 393.400 КМ, поднесено је 283 захтјева за покретање прекршајних поступака, привремено одузета роба у вриједности од 8.750.109 КМ и процијењена вриједност од 13.131.261 КМ привремено одузете робе уступљене од стране других органа. У поређењу са резултатима оствареним у 2022. години евидентан је мањи број издатих прекршајних налога и поднесених захтјева за покретање прекршајних поступака у 2023. години с тим да је вриједност привремено одузете робе већа у 2023. години. Остварени резултати су исказани у табеларном прегледу (Табела 13).

Табела 13: Приказ резултата на откривању прекршаја

О П И С	2022.	2023.	% пад или раст резултата	Напомена
Број издатих прекршајних налога	431	364	-15,55%	Образложено у напомени испод табеле
Број поднесених захтјева за покретање прекршајног поступка	387	283	-26,87%	
Износ новчане казне по изданим прекршајним налозима (КМ)	314.750	393.400	+24,99%	
Вриједност привремено одузете робе (КМ)	7.376.825	8.750.109	+18,62%	
Вриједност привремено одузете робе (наркотичка средства, интелектуална својина и др.) од стране других орг.јединица УИО или других агенција - уступљене од ГСКиП (КМ)	456.100	13.131.261	+2.779%	

Врсте привремено одузете робе у 2023. години, приказане су у Табели 14. и 15. са исказаном вриједности утврђеној од стране група за спречавање кријумчарења и прекршаја.

Табела 14: Преглед врста и вриједности привремено одузете робе у 2023. години

Бр.	Врста робе	Вриједност робе (КМ)
1	Текстил	2.852.909,30
2	Духан и духанске прерађевине (акцизни производ)	1.633.554,15
3	ПМВ	509.200,00
4	Ауто дијелови	484.764,00
5	Медицинска опрема, лијекови и прекурсори	408.831,00
6	Обућа	352.710,00
7	Каиш, торба, новчаник, руксак	291.795,00
8	Сат	291.190,09
9	Ски опрема	230.540,00
10	Мобители, таблети	207.026,00
11	Машине и алати	179.106,00
12	Опрема за наргилу	173.184,00
13	Козметички, хигијенски производи и парфери	157.041,00
14	Додатна и резервна опрема за мобилне телефоне	126.429,00
15	Сребро	97.807,25
16	Мотоцикл, Бицикл, возило за голф терене и дијелови	96.260,00
17	Намјештај и столарија	79.154,00
18	Техничка роба	67.987,00
19	Сунчане наочале	62.550,00
20	Саднице, гнојива, инсектициди и др.	57.815,00
21	Прехрамбени производи	50.802,00
22	Остала роба	339.454,00
УКУПНО ГСКиП:		8.750.108,79
Уступљено другим организационим јединицама УИО и другим органима		13.131.261,00
УКУПНО:		21.881.369,79

Табела 15: Преглед количина и вриједности одузетог духана и духанских прерађевина

Врста робе	2022.		2023.		Пад или раст вриједности +/-
	Количина	Вриједност (у КМ)	Количина	Вриједност (у КМ)	
цигарете (паклице)	144.576	866.208	50.886	368.076	-57,50%
резани духан (кг)	3.648,5	685.223	3.296,3	628.634	-8,26%
ручно пуњене цигарете (комад)	307.227	88.653	453.835	130.018	+46,66%
арома за наргилу – акцизни производ (кг)	577,77	134.243	1.977,95	480.777	+258,14%
духан у листу (кг)	615	12.300	-	-	-
патрона за е - цигарету (акцизни производ)	40	240	1.149	23.100	+9525%
духан за оралну конзумацију "СНУС" (пакетић)	-	-	295	2.950	-
УКУПНО:	-	1.786.868	-	1.633.554	-8,58%

Из горње табеле се може видјети да је у 2023. години у односу на 2022. годину дошло до смањења одузетих количина нелегалних цигарета и резаног духана као и њихових вриједности (цигарете -57,50% и резани духан - 8,26%), међутим, видљиво је повећање у количини и вриједности одузетих других врста духанских прерађевина, и то, ручно пуњених цигарета (+46,66%), ароме за наргилу (чак +258,14 %) а посебно патроне за е-цигарету (+9.525%). Такође треба издвојити оперативне активности: „Кинг“ (пронађен је и привремено одузет духан и духанске прерађевине: цигарете – 23.953 паклице, ситно резани дуван – 350,2 кг и ручно мотане цигарете – 66.538 ком, као и једна машина за пуњење цигарета укупне тржишне вриједности око 232.000 КМ); „ВОХ“ (пронађено је и одузето 1.800 кг ароме за наргилу, која је обиљежена акцизним маркама Р. Србије, као и ћупови за наргилу, апарати за наргилу, боца и цријево, електрични решо за наргилу, угаљ итд, а вриједност исте је процијењена на 546.179,55 КМ) и „PANTER“ (проналаском веће количине скривене и кријумчарене текстилне робе) укупне тржишне вриједности око 982.710 КМ); „Interceptor“ (привремено одузета већа количина робе страног поријекла укупне тржишне вриједности око 80.676 КМ) и друге.

Предузимане су активности на провођењу истражних радњи на прикупљању доказа о почињеним кривичним дјелима из области индиректних пореза и остварени резултати су исказани у табеларном прегледу (Табела 16 и 17).

Табела 16: Број поднесених пријава надлежним тужилаштвима и износ штете по поднесеним пријавама

	2022.	2023.	Пад/Раст %
Број поднесених пријава надлежним тужилаштвима	74	59	-20,27
Износ пријављене штете по поднесеним пријавама (КМ)	57.174.224,95	35.403.655,32	-38,08

Анализирајући горе дате податке о броју и износу пријављене штете, уочено је да је у односу на 2022. годину број поднесених кривичних пријава надлежним тужилаштвима у 2023. години мањи за 20,27%, те је и износ пријављене штете у 2023. години мањи за 38,08 % у односу на 2022. годину. Овдје треба истаћи два извјештаја и једну допуну са милионским износима штете по Буџет БиХ, поднесене од стране овлашћених службених лица УИО, против одређених правних лица за кривична дјела „Недозвољени промет акцизних производа“ из члана 210а. КЗ БиХ, „Недопуштена трговина“ из члана 212. КЗ БиХ и „Прање новца“ из члана 209. КЗ БиХ, са пријављеним укупним износом штете по Буџет БиХ од 28.719.741,66 КМ.

Табела 17: Правна квалификација пријављених кривичних дјела у 2023. години

Година	Квалификација кривичног дјела	Број пријава поднесених надлежним тужилаштвима	Износ штете (КМ)
2023	Члан 210. КЗ БИХ (Порезна утаја или превара)	27 извјештаја; 13 информација;	5.218.246,88
	Члан 210.а КЗ БИХ (Недозвољени промет акцизних производа)	3 извјештаја;	72.337,20
	Члан 210.б КЗ БИХ (Недозвољено складиштење робе)	2 извјештаја;	33.893,16
	Члан 210.б КЗ БИХ (Недозвољено складиштење робе); Члан 210.а КЗ БИХ (Недозвољени промет акцизних производа)	2 извјештаја;	43.301,36
	Члан 211. КЗ БИХ (Неплаћање пореза)	1 извјештај;	75.591,02
	Члан 211. КЗ БИХ (Неплаћање пореза); Члан 210. КЗ БИХ (Порезна утаја или превара)	1 извјештај;	909.189,00
	Члан 212. КЗ БИХ (Недопуштена трговина); Члан 209. КЗ БИХ (Прање новца); Члан 210.а КЗ БИХ (Недозвољени промет акцизних производа)	2 информације; 1 допуна	28.719.741,66
	Члан 214. КЗ БИХ (Кријумчарење)	2 извјештаја;	249.288,90
	Члан 217. КЗ БИХ (Примање дара и других облика користи); Члан 220. КЗ БИХ (Злоупотреба положаја или овлашћања)	1 информација;	0,00
	Члан 267. КЗ ФБиХ (Недозвољена трговина)	1 информација;	0,00
	Члан 373. КЗ ФБиХ (Кривотворење исправа)	1 извјештај;	4.743,14

Анализирајући пријављена кривична дјела по њиховој квалификацији, током 2023. године, уочено је да се највише упућених пријава надлежним тужилаштвима односи на кривично дјело „Пореска утаја или превара“ и то 41 пријава (28 извјештаја и 13 информација) са пријављеним износом штете од 6.127.435,88 КМ (пријављена самостално или у вези са другим кривичним дјелима), те на кривично дјело „Недозвољен промет акцизних производа“ и „Недозвољено складиштење робе“ и то девет пријава (седам извјештаја и двије информације) са пријављеним износом штете од 28.869.273,38 КМ (пријављена самостално или у вези са другим кривичним дјелима). Такође је битно истаћи да је у 2023. години поднесена и једна пријава која се односи на кривична дјела корупције и кривична дјела против службене и друге одговорне дужности. Истичемо да је у 2023. години, по пријавама које су поднесене надлежним тужилаштвима од стране организационих јединица за истраге у претходним годинама, донесено 19 пресуда.

Од најважнијих активности УИО у области истага, треба истаћи рад на предметима гдје је Буџет БиХ оштећен за 28.719.741,66 КМ по основу неплаћене акцизе, затим гдје је правно лице располагало противправно оствареном имовинском користи у износу од 3.549.713,12 КМ, као и многе друге провођене у сарадњи са Граничном полицијом БиХ, СИПОМ и Судом и Тужилаштвом БиХ.

6 ПОРЕСКИ ПОСТУПАК

Активности које су у области пореза реализоване у 2023. години, предузимане су у области пружања подршке пореским обвезницима и односиле су се на регистрацију и упис у Јединствени регистар обвезника индиректних пореза, измјену података, провођење поступка престанка регистрације и брисање из Јединственог регистра, те провођење поступка признавања права на паушалну накнаду, поврата плаћене акцизе на лож уље, алкохол и етил алкохол. Провођењем напријед наведених активности у 2023. години ријешено је укупно 14.724 предмета у првостепеном управном поступку. Најзначајнији дио ријешених предмета у наведеном периоду односи се на проведене поступке регистрације и уписа у Јединствени регистар (5.649 - што је за 443 предмета више у односу на 2022. годину) и захтјеве за поврат плаћене акцизе на лож уље (3.837). Износ поврата акцизе плаћене на лож уље, алкохол и етил алкохол према донесеним рјешењима у периоду од 01.01. до 31.12.2023. године износи 9.894.729,48 КМ и исти је мањи за 1.254.011,06 КМ у односу на износ поврата акцизе у 2022. години.

Поред поменутих активности, у извјештајном периоду ријешено је 260 захтјева за признавање права на утврђивање укупне количине за коју се може остварити право на поврат акцизе на уље за ложење (ППЛО), регистрована су два складишта уља за ложење, по захтјевима је сачињено 9.053 потврда у вези статуса лица у Јединственом регистру (ЈР) и издато 278 прекршајних налога који се односе на пријављивање и промјене података у ЈР. У поменутом периоду, сачињено је 39 нацрта рјешења у првом степену по жалбама изјављеним на рјешења донесена у оквиру управних поступака везаних за Јединствени регистар обвезника индиректних пореза.

У извјештајном периоду креирано је укупно 631.191 ПДВ пријава, од тога броја 614.674 су редовне ПДВ пријаве, измијењених ПДВ пријава је 15.191 и додатних ПДВ пријава 1.326. У наведеном

периоду прокњижено је укупно 629.436 ПДВ пријава, од тог броја 614.149 су редовне ПДВ пријаве, 15.153 измијењених ПДВ пријава и 1.134 додатних ПДВ пријава. Број укупно креираних ПДА пријава за домаћу акцизу у 2023. години износио је 3.329, односно креиране су 3.284 редовне ПДА пријаве, 44 измијењених и једна додатна ПДА пријава. Прокњижено је укупно 3.326 ПДА пријава у наведеном периоду, од тог броја прокњижене су 3.284 редовних ПДА пријава, 41 измјењена и једна додатна ПДА пријава. Реализовано је 12.289 уноса извјештаја обвезника у посебној шеми у грађевинарству у периоду јануар - децембар 2023. године, док је у 2022. години реализовано 11.216 уноса извјештаја.

Такође у овом периоду издато је укупно 5.691 прекршајних налога због недостављања еЕвиденција од стране пореских обвезника и због кашњења или неподношења ПДВ пријава, док је у 2022. години издато укупно 5.233 прекршајних налога. Извршено је 232 упаривања уплата по захтјеву обвезника у извјештајном периоду, док је у 2022. години упарено 257 нераспоређених уплата по захтјевима обвезника.

У наведеном периоду израђено је 1.078 рјешења о поврату ПДВ по основу ПДВ пријава, а што је више у односу на 2022. годину када су донесена 783 рјешења о поврату ПДВ по ПДВ пријавама. У 2023. години донесено је укупно 9.610 рјешења о поврату неискориштеног пореског кредита, док је истих у 2022. години донесено укупно 9.137. Такође у наведеном периоду одобрено је укупно поврата ПДВ-а по ПДВ пријавама у износу од 2.013.820.708,98 КМ, док је у 2022. години одобрено укупно 1.958.800.578,03 КМ. У 2023. години у односу на 2022. годину дошло је до раста одобреног поврата ПДВ-а по основу ПДВ пријава за 2,81% или у апсолутном износу одобрени поврат је повећан за 55.020.130,95 КМ.

У провођењу првостепеног управног поступка од стране одсјека за порезе у регионалним центрима УИО поступано је по жалбама обвезника индиректних пореза и резултати рада су исказани у табеларном прегледу (Табела 18).

Табела 18: Преглед показатеља проведених активности свих одсјека за порезе у 2022. години

Ред. Број	Радни задаци Одсјека за порезе	РЦ Бања Лука	РЦ Мостар	РЦ Сарајево	РЦ Тузла	Укупно
1.	Запримљено жалби	77	92	106	109	384
2.	Број одбачених жалби	2	3	5	3	13
3.	Број одбијених жалби	61	54	87	67	269
4.	Ријешено у меритуму - број уважених и дјелимично уважених жалби	0	0	3	0	3
5.	Број предмета враћених на поновни поступак	19	29	16	26	90
6.	Број жалби од којих је странка одустала у току поступка/ обустављен поступак по другом основу	4	4	0	3	11
7.	Број донесених рјешења у поступку по захтјеву за признавање права за паушалну накнаду	263	74	102	297	736

7 ЦАРИНСКИ ПОСТУПАК

У 2023. години остварен је увоз роба у БиХ, према општем трговинском принципу, у вриједности од 28.243.926.026,14 КМ што је за 3,01% мање у односу на 2022. годину, док је укупна вриједност извоза роба из БиХ у 2023. години остварена у износу од 17.169.735.677,80 КМ што је за 6,57% мање у односу на вриједност извоза роба остварених у 2022. години. Вриједност увоза и извоза роба у/из БиХ исказана је упоредно по мјесецима у табеларном прегледу (Табела 19).

Табела 19.-Преглед укупне вриједности увоза и извоза роба у 2022/2023. години

УВОЗ			
	2022		2023
Мјесец	Вриједност КМ		Вриједност КМ
			Однос 23/22
Јануар	1.745.753.332,66		1.891.801.566,34
Фебруар	2.114.774.673,94		2.204.095.027,55
Март	2.564.330.456,63		2.594.615.797,82
Април	2.398.350.413,04		2.281.024.228,37
Мај	2.475.721.742,05		2.406.026.659,77
Јуни	2.643.952.222,75		2.496.087.606,16
Јули	2.521.821.463,22		2.407.155.876,06
Август	2.389.391.670,59		2.349.116.262,89
Септембар	2.706.719.449,12		2.533.408.300,07
Октобар	2.576.606.892,30		2.428.496.976,14
Новембар	2.511.259.102,55		2.356.267.643,91
Децембар	2.470.767.704,78		2.295.830.081,06
Укупно:	29.119.449.123,63		28.243.926.026,14

ИЗВОЗ			
	2022		2023
Мјесец	Вриједност КМ		Вриједност КМ
			Однос 23/22
Јануар	1.350.344.858,73		1.438.876.275,86
Фебруар	1.407.985.787,92		1.512.509.976,93
Март	1.634.689.345,45		1.567.122.481,29
Април	1.630.506.082,45		1.434.401.916,30
Мај	1.644.438.364,40		1.498.496.729,70
Јуни	1.614.139.928,14		1.471.082.437,94
Јули	1.504.607.167,91		1.419.463.185,24
Август	1.376.333.665,25		1.226.723.586,75
Септембар	1.690.852.522,68		1.454.691.202,51
Октобар	1.550.115.249,05		1.464.175.687,11
Новембар	1.553.604.490,47		1.438.786.555,38
Децембар	1.420.339.322,28		1.243.405.642,79
Укупно:	18.377.956.784,73		17.169.735.677,80

У области провођења царинских поступака у извјештајном периоду обрађено је 1.203.187 царинских пријава у царинским поступцима увоза и извоза роба што је повећање у односу на 2022. годину за 51.937 пријава, односно више за 4,51% (Табела 20.).

Табела 20: Преглед обрађених царинских пријава 2022/2023. година

ЕВИДЕНТИРАНЕ ЦАРИНСКЕ ПРИЈАВЕ ПО РЦ У периоду 01.01.-31.12.2023./2022. године			
ЦАРИНСКЕ ПРИЈАВЕ	01.01.-31.12.2023.	01.01.-31.12.2022.	2023. / 2022.
РЦ БАЊА ЛУКА	396.369	377.600	104,97%
РЦ САРАЈЕВО	275.311	262.268	104,97%
РЦ МОСТАР	184.667	171.760	107,51%
РЦ ТУЗЛА	346.840	339.622	102,13%
У К У П Н О	1.203.187	1.151.250	104,51%

Код увозних (ИМ) царинских пријава обрађено је 821.012 пријава што је за 4,65% или за 36.507 више обрађених пријава у односу на 2022. годину. Обрађено је 382.175 извозних (ЕХ) царинских пријава што је повећање у односу на 2022. годину за 4,21%, односно за 15.430 пријава.

Највећи број обрађених царинских пријава и промет роба остварен је у Регионалном центру Бања Лука 396.369 или 33% у односу на укупан број царинских пријава, затим РЦ Тузла 346.840 или 29% у односу на укупан број царинских пријава, РЦ Сарајево 275.311 царинских пријава или 23% у односу на укупан број царинских пријава и РЦ Мостар 184.667 царинских пријава или 15% у односу на укупан број царинских пријава (Табела 21.).

Табела 21: Преглед увозних и извозних царинских пријава по регионалним центрима

ЦАРИНСКЕ ПРИЈАВЕ	РЦ БАЊА ЛУКА		РЦ МОСТАР		РЦ САРАЈЕВО		РЦ ТУЗЛА		УКУПНО	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022
ЕХ-А	97.736	92.765	48.652	45.305	71.284	63.817	103.518	97.707	321.190	299.594
ЕХ-Ц	14.369	16.130	10.133	12.148	1.087	964	22.741	27.573	48.330	56.815
ЕХ-Д	2.698	2.267	1.312	1.126	3.363	3.025	1.548	1.009	8.921	7.427
ЕХ-Е	644	645	219	214	2.440	1.662	431	388	3.734	2.909
ИМ-Х	266.890	250.225	116.404	105.102	189.173	184.313	207.162	200.663	779.629	740.303
ИМ-И	10.958	12.327	5.173	5.423	5.006	5.065	8.840	9.538	29.977	32.353
ИМ-Ј	2.461	2.610	2.773	2.442	2.958	3.422	2.363	2.491	10.555	10.965
ИМ-К	613	631	1	0	0		237	253	851	884
Σ ЕХ	115.447	111.807	60.316	58.793	78.174	69.468	128.238	126.677	382.175	366.745
Σ ИМ	280.922	265.793	124.351	112.967	197.137	192.800	218.602	212.945	821.012	784.505
Σ ЦИ	396.369	377.600	184.667	171.760	275.311	262.268	346.840	339.622	1.203.187	1.151.250

У 2023. години наплаћено је царинских прихода у износу од 7.567.742.362,35 КМ, што је за 4,1% или за 295.413.278,05 КМ више у односу на претходну годину, када је наплаћено 7.272.329.084,30 КМ. Највиши степен повећања остварених финансијских ефеката видљив је у РЦ Тузла 35,9% или за 559.474.247,00 КМ више, затим РЦ Бања Лука за 13,2% или за 263.699.469,33 КМ више, РЦ Мостар за 10,8% или повећање за 175.278.746,68 КМ, док је код РЦ Сарајево примјећен пад код наплате прихода за 33,4% или за 703.039.184,96 КМ мање у односу на период 2022. године (Табела 22.).

Табела 22: Преглед наплаћених прихода у царинском поступку по регионалним центрима по врстама прихода за период 01.01.-31.12. 2022/2023 године

ФИНАНСИЈСКИ ЕФЕКТИ ПО РЦ У ПЕРИОДУ 01.01.-31.12.2022./2023. године			
ОСТВАРЕНИ ФИНАНСИЈСКИ ЕФЕКТИ	01.01.-31.12.2023.	01.01.-31.12.2022.	2023. / 2022.
РЦ Б. ЛУКА	2.256.306.163,49	1.992.606.694,16	113,2%
РЦ САРАЈЕВО	1.399.338.595,01	2.102.377.779,97	66,6%
РЦ МОСТАР	1.796.326.126,05	1.621.047.379,37	110,8%
РЦ ТУЗЛА	2.115.771.477,80	1.556.297.230,80	135,9%
УКУПНО	7.567.742.362,35	7.272.329.084,30	104,1%

У извјештајном периоду у области царинске тарифе издато је 53 обавезујућих информација о тарифном сврставању робе (ОИТ) и донесен један закључак о одбацивању/обустављању захтјева за ОИТ што представља смањење за 5,2% у односу на исти период 2022. годину када је ријешено 57 захтјева за ОИТ-а. У пружању стручне помоћи у вези тарифног сврставања, за потребе рјешавања предмета у другостепеном управном поступку, издато је 17 мишљења што представља смањење од 51,4% у односу на 2022.годину, када је дато 35 мишљења. Везано за систем управљања квотама у БиХ, по одобрењима о повлачењу царинске тарифне квоте, унијето је 1.677 одобрења у извјештајном периоду, док је 2022. године тај број износио 1.608. Такође, вршене су потребне измјене и допуне у складу с путама МВТЕО.

У извјештајном периоду за примљено је 12 захтјева којима су тражене информације и појашњења од правних лица у вези утврђивања царинске вриједности и начина поступања приликом царинења предметних роба (пристигле редовном поштом или путем info.uino.gov.ba), те је одговорено на све захтјеве. Током извјештајног периода, свакодневно су даване писане и усмене упуте о поступањима у погледу упућивања фактура у земљу провјере, као и утврђивања царинске вриједности организационим јединицама унутар УИО, вршена је израда разних извјештаја и информација, давање изјашњења, мишљења и приједлога на достављене документе, одговарано је на писане, али и усмене упите заинтересованим физичким и правним лицима изван УИО БиХ и друго.

У области поријекла робе издато је 19 одобрења за стицање статуса овлаштеног извозника из Босне и Херцеговине, а по захтјеву овлаштених извозника за измјене и допуне одобрења ријешено је 47 захтјева. Запримљена су три захтјева која су у раду за издавање обавезујуће информације о преференцијалном поријеклу робе. У посматраном периоду запримљено је укупно 9.244 захтјева за накнадну провјеру доказа о поријеклу, од којих се 104 односи на захтјеве земаља уговорница, упућених УИО. У претходној години број доказа о поријеклу упућених у поступак накнадне провјере износио је 7.448. Од укупног броја запримљених резултата накнадне провјере, који износи 10.252, на негативно ријешене односи се 8.029, односно 78,32 %.

У периоду од почетка примјене електронског поступка транзита није било прекида у раду система, а у извјештајном периоду у систему је регистровано 220.306 електронских транзитних декларација са различитим статусима (поднесена, прихваћена, пуштена у провоз, осигурање у процесу регистрације, осигурање регистровано, поништена, пристигла, пошиљка раздужена, препоручена потрага, покренут поступак потраге, није пуштена у провоз, одбијена). У извјештајном периоду за провјере, закључивање поступка транзита и осигурање дуга је од ИРУ (Safe ТИР Одјелење) примљено 16 мејлова са ажурираним листама за 17 неважећих ТИР карнета и један захтјев за пријем у ТИР систем (МАФ). У оквиру НЦТС апликације у ГМС-у (систем за управљање свеобухватним гаранцијама) на дан 31.12.2023. године активно је 149 свеобухватних гаранција (у посматраном периоду унесене су 93 гаранције без рока важења). У модулу АБС, (модул за управљање одобрењима за поједностављења у поступку провоза) на дан 31.12.2023. године активно је 48 привредних субјекта са статусом овлаштени примаоца и седам привредних субјеката са статусом овлаштени пошиљалац, а који уједно имају статус и овлаштеног примаоца. У 2023. години број унијетих одобрења у АБС за статус овлаштених примаоца је 40, а за статус овлаштених пошиљалаца је седам. У посматраном периоду покренута су 32 управна поступка од тога 18 закључивања поступка провоза по службеној дужности (два управна поступка су завршила протестирањем гаранције), 11 управних поступака је завршено доношењем закључка о обустави, у току су три управна поступка (чека се документација из иностранства). У току 2023. године извршено је и 39 провјера завршетка поступка провоза и то: 29 провјера по захтјевима из иностранства и 10 провјера по захтјевима органа Босне и Херцеговине које су упућене према иностранству.

Царинска лабораторија је у извјештајном периоду запримила 290 узорка за прву анализу и 13 узорка за контролну анализу. Из претходне године су пренесена 29 узорака за прву анализу и један узорак за контролну анализу. Урађено је 307 првих анализа и 14 анализа на контролним узорцима, а поступку рада је анализа на 12 узорака Екстерне лабораторије су ангажоване за 12 лабораторијских анализа.

У првостепеном управном поступку за издавање одобрења за поједностављени поступак по фактури, локално извозно царинење, локално увозно царинење, статус овлашћеног примаоца и пошиљалаца, свеобухватно осигурање у поступку провоза и друго у 2023. години запримљено је 730 захтјева и 154 захтјева су пренесена из претходне године, а ријешено је укупно 868 предмета. Сачињено је 36 аката којима су пружени одговори, информације, објашњења, изјашњења и друго физичким и правним лицима, организационим јединицама УИО, другим органима и институцијама у БиХ, затим разна изјашњења на приједлоге и/или нацрте разних прописа и друго.

У оквиру мјера на заштити интелектуалне својине донесено је 174 управних предмета од тога је 78 рјешења која се односе на предузимање царинских мјера заштите интелектуалне својине, 47 рјешења о привременом задржавању робе због сумње о повреду права и 50 рјешења о одузимању и уништењу кривотворене робе, једно рјешење за уништење заплијењене робе и три рјешења за пуштање у слободан промет изузете робе. У истом периоду у регионалне центре достављено је 20 рјешења о одобрењу за кретање наоружања и војне опреме, 44 најаве кретања наоружања и војне опреме, 24 најаве доласка припадника оружаних снага БиХ унутар и ван границе БиХ, 155 обавјештења о транзиту и боравку страних оружаних снага на територији БиХ и 98 разних најави и обавијести.

У царинском поступку издато је укупно 920 прекршајних налога, од чега је у 882 случаја прихваћена одговорност и код 38 налога није прихваћена одговорност и затражена је судска заштита, изречене су новчане казне у износу од 405.810 КМ, од чега је наплаћено 184.100 КМ. Поднесено је 39 захтјева за покретање прекршајног поступка и укупно је наплаћено по рјешењима судова 7.800 КМ.

8 ДРУГОСТЕПЕНИ УПРАВНИ ПОСТУПАК

У извјештајном периоду у другостепеном управном поступку запримљено је укупно 1.286 управних предмет по жалбама изјављеним на рјешења донесена у првостепеном управном поступку. Осим запримљених предмета, из претходног периода пренијета су 344 управна предмета, тако да је укупан број предмета за рјешавање у 2023. години износио 1.630 предмета. У извјештајном периоду ријешено је укупно 1.038 предмета. Поред наведеног, припремљено је 406 одговора на тужбу поводом

покренутих управних спорова код надлежних судова, 59 одговора на захтјев за преиспитивање судске одлуке, те три одговора на наводе из апелације Уставног суда БиХ.

У извјештајном периоду за потребе парничног поступка у УИО су сачињена и Правобранилаштву БиХ достављена 43 изјашњења; двије иницијативе за покретање парничног поступка и четири иницијативе за унапрјеђење праксе рада у УИО. Тренутно се поступа у 79 активних парничних предмета у којима је УИО тужена страна, укупне вриједности спора 23.541.777,34 КМ, те у 14 активних парничних предмета у којима је УИО тужилац, укупне вриједности спора 639.701,90 КМ. У парничним предметима, као значајан успјех у извјештајном периоду је доношење првостепене и другостепене одлуке суда у корист УИО у предмету тужиоца „Плантс Глобал Инц БиХ“ д.о.о. Зворник против тужене УИО, ради накнаде штете, вриједност спора 11.699.720,29 КМ.

У извјештајном периоду израђено је 90 обвезујућих мишљења из области индиректних пореза, 65 обавјештења о неразматрању јер нису били испуњени услови за израду мишљења, и седам захтјева се налази у раду.

9 ИНФОРМАЦИОНЕ ТЕХНОЛОГИЈЕ

У извјештајном периоду настављене су активности око унапређења ИКТ инфраструктуре, инсталације и конфигурације сервера, комуникационе опреме дониране од стране Делегације ЕУ и ИКТ опреме набављене током 2023. године, те подизања виртуелне инфраструктуре. Израђена је тендерска документација, покренута иницијатива за покретање и завршен је поступак јавних набавки за: набавку серверских Windows и осталих лиценци, набавку комуникацијске опреме (свичеви, фајерволи, рутери и сл.), вршење услуге закупа водова за потребе Информационог система УИО, вршење услуге приступа интернет мрежи из Информационог система УИО, обнову лиценци и одржавања за софтвере, као и набавку дијелова са уградњом и вршење услуга одржавања сервера у организационим јединицама УИО.

У сарадњи са извођачем пројекта, успјешно је реализована реконструкција и надоградња видео надзора УИО на граничним прелазима и објектима које користи УИО: Градишка, Ивањица, Бијача и Горица, као и надоградња постојећег софтвера и набавка резервних дијелова и опреме за постојећи систем видео надзора. У склопу уговора о вршењу услуга одржавања видео надзора УИО на граничним прелазима и објектима које користи УИО, у сарадњи са овлашћеним сервисером изводили су се технички прегледи видео надзора УИО на локацијама обухваћеним предметним уговором. Поред унапређења пореског информационог подсистема вршено је и прилагођавање апликације за електронско пословање, како би се на вријеме осигурао почетак планиран за порески период јуни 2023. године за велике обвезнике индиректних пореза, а активности су настављене и у наредном периоду, како би се обезбједило несметано подношење пореских пријава уз употребу квалификоване електронске потврде и за све остале обвезнике од пореског периода јануар 2024. године. У складу са захтјевима организационих јединица УИО, као и вањских тражиоца информација, израђивани су извјештаји из информационог система УИО, а према предвиђеној динамици извјештавања.

У оквиру царинског информационог подсистема извршено је подешавање за имплементацију Закона о царинској тарифи Босне и Херцеговине, као и Одлуке о привременој суспензији и привременом смањењу царинских стопа код увоза одређених роба, те Одлуке о утврђивању специфичне и минималне акцизе на цигарете и износа акцизе на дуван за пушење за 2024. годину. У оквиру НЦТС апликације имплементиран је нови модул за анализу и управљање ризицима. Током 2023. године активно се учествовало у креирању већег броја модула на преко 10 различитих програмских апликација као и више десетина извјештаја по захтјеву различитих организационих јединица Управе за индиректно опорезивање.

Само неки од пројеката који су завршени или на којима се радило су: модули који се односе на обрачун и плаћање ПДВ-а страних превозника путника, измјена модула за поједностављени поступак везано за АЕО (овлаштени економски оператер), извршена сва неопходна прилагођавања како би се успоставила размјена података са Управом царина Републике Хрватске, израђен је сервис за преузимање података о уплаћеним таксама од стране Министарства финансија и трезора БиХ и апликације за контролу административних такси, израђена је нова апликација за потребе обраде банковних фајлова уплата на Јединствени рачун, као припремна фаза за размјену података са Тужилаштвом БиХ израђена је web апликација, база података и успостављена комуникациона инфраструктура неопходна за подршку ове размјене, настављене су активности на доради апликација Економат и Накнадна царинска контрола, као и започете активности на изради апликације за потребе централног складишта, за потребе Сектора за пословне услуге је извршено и креирање додатних извјештаја у интерним апликацијама КУФ и КУФАМ, у сарадњи са представницима Сектора за царине

вршене су неопходне активности за размјену података о интелектуалном власништву између институција БиХ, извршена дорада апликације за евиденцију поднесених извјештаја надлежним тужилаштвима у погледу посебних прегледа и извјештаја и друго.

УИО је наставила са издавањем квалификованих електронских потврда пословној заједници као Овјерилац УИО, при чему је издано преко 6.000 квалификованих електронских потврда. Такође, у извјештајном периоду вршене су редовне активности одржавања опреме, системског и апликативног софтвера, ажурирања лиценци, као и администрирања корисничких налога и пружања услуга интерним и екстерним корисницима ИС УИО.

10 ИНТЕРНА РЕВИЗИЈА

У области интерне ревизије у извјештајном периоду проведено је осам појединачних ревизија, и то ревизија ефикасности и ефективности извјештавања о раду, ревизија управљања судским споровима, ревизија ефикасности праћења резултата покренутих прекршајних и кривичних поступака у Сектору за провођење прописа, ревизија управљања континуитетом пословања, ревизија управљања заштитом и спашавањем људи и материјалних добара од природних или других несрећа, ревизија ефикасности поступка регистрације обвезника индиректних пореза, ревизија покретања и окончања прекршајних поступака у Сектору за порезе и савјетодавна ревизија Стручној радној групи за финансијско управљање и контролу. Проведеним ревизијама руководству је указано на слабости у управљању пословним процесима, управљању ризицима и контролама, и дате су препоруке за унапређење пословања. Укупно је дато 60 препорука. Праћењем поступања руководства по доспјелим препорукама ревизије утврђено је да је руководство реализовало 53 или 67,95% доспјелих препорука, дјелимично реализовало 13 или 16,67% препорука и није реализовало 12 или 15,38% препорука доспјелих у току 2023. године.

11 НОРМАТИВНЕ АКТИВНОСТИ

Поред обављања редовних послова запослени у УИО су ангажовани и у раду више стручних радних група на изради законских и подзаконских аката и раду других комисија, што је представљало додатно оптерећење за запослене.

У извјештајном периоду запослени у УИО су континуирано проводили активности на изради следећих законских и подзаконских прописа:

- Закон о измјенама и допунама Закона о Управи за индиректно опорезивање (сачињен преднацрт),
- Закон о поступку индиректног опорезивања, (израда је у току)
- Закон о допуни Закона о порезу на додату вриједност ("Службеном гласнику БиХ", број: 46/23), којим је у члану 5. став (2) додата нова тачка 3) којом је дефинисано да је давање поклона у храни као донација коју порески обвезник у сврху спречавања њеног уништавања, заштите околиша и помоћи крајњим примаоцима донира искључиво посредницима у донирању хране регистрованим за прикупљање и пружање хуманитарне помоћи,
- Закон о измјени Закона о порезу на додату вриједност ("Службеном гласнику БиХ", број: 80/23), којим је измјењен члан 57. став (1) на начин да је праг опорезивања за обавезну регистрацију по основу ПДВ-а повећан са 50.000,00 КМ на 100.000,00 КМ,
- Закон о поступку принудне наплате индиректних пореза, осталих прихода и такси, (израда је у току)
- Закон о царинској политици БиХ-Припремна интересорна радна група,
- Закон о акцизама и Правилник о примјени Закона о акцизама, (израда је у току),
- Правилник о допуни Правилника о примјени Закона о порезу на додану вриједност са припадајућим Обрасцем за извршену донацију хране, („Службеном гласнику БиХ", број: 62/23), којим је иза члана 11. додат нови члан 11а. којим је дефинисан појам и начин донирања хране,
- Правилник о премјештају запослених у УИО, (израда је у току)
- Правилник о унутрашњој организацији у УИО („Службени гласник БиХ", број: 43/23)
- Правилник о овлаштењима и овлаштеним службеним лицима,
- Правилник о начину употребе силе овлаштених службених лица Управе,
- Правилник о начину држања, чувања и ношења лаког оружја,

- Правилник о измјенама и допунама Правилника о провођењу Закона о заштити личних података у УИО,
- Правилник о условима набавке и начину коришћења службених возила у УИО и Правилника о условима набавке и начину коришћења службених возила за специјализоване намјене у УИО,
- Правилник о контроли и ограниченој провјери индиректних пореза, (израда је у току)
- Методологија за распоdjелу путарине,
- Упутство о процесу управљања ризицима поштовања прописа о индиректном опорезивању,
- Упутство о измјени Упутства о провођењу поступка провоза по карнету ТИР („Службени гласник БиХ“ бр.52/23)
- Упутство о књиговодственом евидентирању обавеза по основу ПДВ и ПДА пријава у ИС УИО (еПорези), (израда је у току)
- Упутство о поступању са одузетом робом,
- Упутство за службене униформе,
- Упутство о осигурању царинског дуга, (“Службеном гласнику БиХ” број: 30/23),
- Упутство о попуњавању царинске декларације и декларације за привремени смјештај (“Службени гласник БиХ”, број 9/23),
- Упутство о подношењу ПДВ пријаве употребом квалификоване електронске потврде, (“Службеном гласнику БиХ” број: 49/23),
- Измјена и допуна Техничког Упутства о подношењу књиговодствених е-Евиденција, дана 12.09.2023. године објављена је на службеној страници Управе за индиректно опорезивање www.uino.gov.ba,
- Упутство о поједностављеном царинском поступку по фактури („Службени гласник БиХ“ бр. 10/23)
- Инструкција о поступку обрачуна, наплате и исплате затезне камате („Службени гласник БиХ“ бр. 2/23);
- Инструкција о измјенама Инструкције о надлежности организационих јединица Сектора за порезе за провођење Закона о акцизама у БиХ и Правилника о примјени Закона о акцизама у БиХ, (“Службеном гласнику БиХ”, број: 30/23), којим је измијењен члан 8а, којим је дефинисан поврат неискоришћених, оштећених и уз изјаву произвођача уништених акцизних маркица,
- Инструкције о поступку остваривања царинских и пореских ослобађања у складу са Партнерским споразумом између Европске комисије и Босне и Херцеговине о посебним аранжманима за спровођење финансијске помоћи Уније Босни и Херцеговини у оквиру Инструмента претприступне помоћи („Службени гласник БиХ“ бр. 16/23)
- Одлука о видео надзору у УИО,
- Одлука о одређивању великих обвезника индиректних пореза бр. 01-02-2-2826-2/23 од 29.12.2023. године.

Организационе јединице УИО током 2023. године успјешно су сарађивале са надлежним тужилаштвима, судовима и агенцијама за провођење закона, међународним организацијама (ЦЕФТА, ГИЗ, Свјетском царинском организацијом, Тим за Пројекат сарадње УИО са Пореском управом Шведске, Тим за управљање програмима ЕУ Customs i Fiscalis и др.), те сарадња са Царинским управама Србије, Црне Горе, Словеније и Хрватске.

12 ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ

У извјештајном периоду у области комуникација и међународне сарадње за примљено је укупно 1.584 захтјева од стране новинара, који су углавном рјешавани истог дана, а организовано је и седам конференција за штампу. У току прошле године припремљено је 66 саопштење за јавност и 11 гостовања у емисијама. У складу са Законом о слободи приступа информацијама у БиХ у току 2023. године за примљено је укупно 52 захтјева за приступ информацијама. У Одјелу је за примљено и ријешено 44 упита заинтересованих лица, урађен превод 157 службених докумената са енглеског језика на један од службених језика БиХ, за примљено и ријешено 21 посланичко питање, као и припремљена 33 подзаконска акта за објаву у службеном гласнику. У извјештајном периоду је ријешено

укупно 16.356 захтјева (писмено, путем е-маила и путем телефона), док је у истом периоду 2022. године укупно ријешено 16.769 захтјева.

У току 2023. године активности Кабинета директора УИО, су предузимане у сврху пружања стручне и техничке помоћи у извршавању обавеза директора УИО и фокусиране су на континуирано праћење једнообразног поступања организационих јединица Управе, као и координацију извршавања обавеза УИО према Савјету министара БиХ, Управном одбором УИО и другим институцијама. Кабинет директора је у извјештајном периоду координирао активностима у вези израде новог Правилника о унутрашњој организацији у УИО, а био је носилац свих активности у вези припреме примопредаје дужности директора УИО, која је извршена дана 15.06.2023. године. У извјештајном периоду Кабинет директора предузимао је активности на континуираном праћењу реализације закључака донесених на састанцима Стручног колегија УИО, као и реализацији препорука интерне ревизију у вези са израдом докумената неопходних за обезбјеђивање континуитета пословања и реализацији закључака Стручне радне групе за успоставу и развој финансијског управљања и контроле.

У области унутрашње контроле током 2023. године поступано је у 45 случајева и сачињено је укупно 40 извјештаја о проведеним контролним активностима и у току је рад на још пет предмета. У проведеним унутрашњим контролама дати су приједлози 50 мјера у 18 предмета, од којих је проведено 45 мјера, а за 5 предложених мјера чека се повратна информација од организационих јединица о спровођењу истих. Такође у извјештајном периоду сачињено је и достављено директору УИО 16 информација о поступању контролисаних организационих јединица по предложеним мјерама. У једном предмету је поднесена дисциплинска пријава против запосленог и у три предмета је дат приједлог да се покрене и проведе дисциплински поступак против девет запослених инициран од стране других организационих јединица.

У извјештајном периоду поступано је по 44 примједбе на понашање запослених у УИО, од чега је 39 примједби ријешено, док је за преосталих пет примједби поступак рјешавања у току, а такође је поступано по три примједбе из ранијег периода. У извјештајном периоду израђене су двије анализе из области људских ресурса и то: Анализа старосне структуре и природног одлива људских ресурса у УИО у периоду 2023-2027. година и Динамика испуњавања услова за старосну пензију запослених у УИО за период 01.06.2023-31.12.2024. године, а одржане су и три обуке на теме "Сексуално узнемиравање и узнемиравање на основу пола", "Кодекс понашања запослених у Управи за индиректно опрезивање, етика и интегритет" и "Оцјењивање рада запослених у Управи за индиректно опрезивање".

У извјештајном периоду УИО је проводила активности на изради и доношењу стратешких докумената УИО, односно сачињена је Пословна стратегија УИО за период 2023-2027. година, Средњорочни план рада за период 2024-2026. година и Програм рада за 2024. годину. Проводи се праћење и благовремено извјештавање о реализацији средњорочног плана рада УИО, континуирано су сачињаване кварталне информације о стању и активностима УИО у сврху информисања Управног одбора УИО, као и информације о реализацији закључака Управног одбора УИО, те праћење и информисање о реализацији закључака Савјета министара БиХ и препорука Уреда за ревизију институција БиХ.

У извјештајном периоду УИО је предузимала активности на провођењу безбједносних провјера за службенике који имају право приступа подацима обиљеженим степеном тајности и поднесен је захтјев за безбједносну провјеру за 94 службеника, од чега је за 38 службеника за које је извршена провјера од стране ОСА БиХ, донесено рјешење о непостојању безбједносне сметње и поднесени захтјеви Министарству безбједности за издавање и за обнављање безбједносне дозволе. Такође, сачињена су 35 обавјештења о добијеној дозволи које је Министарство безбједности издало за службенике УИО. УИО је од Министарства безбједности БиХ добила мишљење да просторија одређена за безбједносно подручје испуњава минимум потребних услова са аспекта организационих, физичких и техничких мјера заштите тајних података и сходно наведеном донијету је Одлука о одређивању безбједносног и административног подручја у УИО.

У извјештајном периоду у УИО је у складу са Планом и програмом обука запослених у УИО за 2023. годину одржано: 25 интерних обука које су похађала 1.702 полазника, 7 интерно/екстерних обука које је похађало 72 полазника и 219 екстерних обука које су похађала 1.144 полазника, при чему је укупан број полазника који су похађали обуке 2.918.

Послове из законом утврђене надлежности УИО је у 2023. години обављала са укупно 2.335 запослених (2326 у организационим јединицама УИО и девет у организационим јединицама УО УИО). Од укупног броја запослених, 2.150 државних службеника и запосленика је у радном односу на неодређено вријеме и 176 запосленика на одређено вријеме. Од укупног броја запослених у УИО, 1.828 (78,59%) је запослено у регионалним центрима, а 498 (21,41%) у основним организационим јединицама у Главној канцеларији УИО. Према националној структури, у Управи је запослено на неодређено

вријеме 870 Бошњака или 40,47%, Срба 808 или 37,58%, Хрвата 464 или 21,58% и 8 запослених који се изјашњавају као остали или неопредјељени, што је 0,37%. Према полној структури свих запослених у УИО, 1.298 или 55,80% су мушкарци, док је од укупног броја запослених 1.028 или 44,20% жена. У УИО и УО УИО, посматрано према степену стручне спреме прописаном за систематизована радна мјеста, послове са високом стручном спремом обављала су 1.108 запослена службеника, са вишом школом 391, са средњом стручном спремом IV степена образовања 783 запослених, са средњом школом III степена образовања (КВ занимања) 15 запослених, са ССС V степена образовања, односно ВКВ занимање 3 запослена, те послове за које је предвиђена основна школа 34 запослена.

У току извјештајног периода услиједио је престанак радног односа за 224 запослених по различитим основима, а што је исказано у табеларном прегледу у Табели 23.

Табела 23: Преглед броја запослених по основу престанка радног односа

ОСНОВА ПРЕСТАКА РАДНОГ ОДНОСА	УКУПНО
Дисциплинска мјера-престанак радног односа	3
Истек уговора о раду на одређено вријеме (*дио запослених којима је уговор о раду на одређено вријеме престао је враћен у радни однос по Јавном огласу од 13.03.2023. године, због објективне потребе службе или уз сагласност АДС-а БиХ, на основу члана 28а Закона о државној служби)	126
Старосна и инвалидска пензија	71
Смрт запосленог	9
Споразумни престанак	15
УКУПНО	224

Табела 24: Преглед националне и полне структуре запослених у УИО на дан 31.12.2023. по регионалним центрима и у средишњем уреду

Организациони дио	Бошњаци	Срби	Хрвати	Остали	УКУПНО	Мушкарци	Жене	УКУПНО
Средишњи уред	184	183	55	3	425	182	316	498
РЦ Бања Лука	150	308	62	2	522	376	199	575
РЦ Мостар	122	61	266	0	449	288	180	468
РЦ Сарајево	224	101	25	3	353	197	172	369
РЦ Тузла	190	155	56	0	401	255	161	416
УКУПНО	870	808	464	8	2.150	1.298	1.028	2.326
%	40,47	37,58	21,58	0,37	100	55,80	44,20	100

* Одсјек за управљање људским потенцијалима нема прецизне евиденције о националном изјашњењу запослених на одређено вријеме.

УИО је током 2023. године спровела један интерни оглас за попуњавање 33 упражњена радна мјеста руководиоца унутрашњих организационих јединица и стручних савјетника-вођа царинских реферата, на основу којег су попуњене оглашене позиције од стране државних службеника УИО. Поред тога, УИО је 13.03.2023. године објавила Јавни оглас за пријем запосленика у рад на неодређено вријеме, на основу којег је у радни однос примљено 111 запосленика у различите организационе јединице УИО, те је такође 24.10.2023. године објавила Јавни оглас за пријем запосленика у рад на одређено вријеме, по којем је радни однос засновало 66 запосленика, са датумом заснивања 01.01.2024. године, из ког разлога наведена лица нису обухваћена овим извјештајем о раду. Наведени огласи су спроведени у условима буџетског ограничења броја запослених у УИО од 2.591 извршиоца, те је због знатног недостатка броја извршилаца, као и због константног одлива запослених због испуњавања услова за пензионисање УИО обнављала дио постојећих уговора о раду на одређено вријеме из претходног периода, те вршила запошљавање нових извршилаца по другим прописаним основима, у циљу обезбјеђивања потребних људских ресурса, како би обезбиједила услове за несметано одвијање пословних процеса, како на пословима државних службеника, тако и на радним мјестима запосленика.

У току 2023. године, у УИО је поступано у укупно 36 предмета у поступцима утврђивања дисциплинске одговорности запослених, од чега у 33 предмета због постојања основа сумње да су учињене теже повреде службене дужности и три предмета због постојања основа сумње да су учињене лакше повреде службене дужности. Од укупног броја, окончано је 19 предмета, од којих се у четири предмета запослени ослобођени дисциплинске одговорности, док је у једном предмету обустављен дисциплински поступак услед одласка запосленог у пензију. У 14 предмета, гдје је утврђена дисциплинска одговорност запослених, изречене су прописане дисциплинске мјере и то: двије писмене опомене, три престанка радног односа, једна деградација на ниже радно мјесто или у нижу категорију радног мјеста, те осам новчаних казни. Преосталих 17 предмета је пренесено у 2024. годину као нерјешено, уз напомену да је од тога у шест случајева дисциплински поступак прекинут до

правоснажног окончања кривичног поступка који се воид пред Судом Босне и Херцеговине, и у једном случају до доношења одлуке у управној ствари од стране Врховног суда Републике Српске. У току 2023. године, покренут је један поступак за утврђивање материјалне одговорности запослених, у којем је запослени ослобођен материјалне одговорности. На дан 31.12.2023. године, УИО је имала 16 суспендованих запослених од којих два запослена су суспендована усљед потврђивања оптужнице за кривично дјело учињено у вршењу службене дужности и 14 запослених, суспендованих на основу других факултативних разлога.

У области јавних набавки у складу са Планом набавки и одобреним буџетским средствима У Плану јавних набавки УИО за 2023. годину планирано је провођење 170 поступака, те је од тога до дана сачињавања извјештаја реализовано 127 поступака (што процентуално износи 74,70% од планираног), док 43 поступка није реализовано (одустало се од набавке, поступак поништен или је поступак у току). У току 2023. године покренуте су процедуре јавног огласа за прикупљање понуда за: давање у закуп простора у новоизграђеном објекту Граничног прелаза Братунац, давање у закуп простора у новоизграђеном објекту Граничног прелаза Братунац - Љубовија (Нови Мост), царински терминал за потребе Царинске испоставе Сарајево (у току), царински терминал за потребе Царинске испоставе Томиславград (поступак у току), куповину постојећег грађевинског објекта за главну канцеларију и РЦ Бања Лука (поступак у току). Сходно Одлукама Вијећа министара БиХ, о одобравању вишегодишњих средстава за изградњу објеката, Закону о експропријацији Републике Српске и Закону о експропријацији Федерације БиХ, УИО је покренула поступак рјешавања имовинско-правних односа за изградњу граничног пријелаза Требимља-Чепикућа, за изградњу Граничног прелаза Брод и ради стварања предуслова за изградњу објекта за смјештај службеника УИО и Граничне полиције БиХ на локацији Аеродром Бања Лука. Покренуте су и процедуре ради изградње 13 граничних прелаза за погранични промет сходно приоритетима Граничне полиције БиХ.

У извршавању послова одржавања и опремања граничних прелаза и објеката УИО у извјештајном периоду предузете су сљедеће радње: завршене су активности на изради техничке документације потребне за изградњу међународног граничног прелаза Дољани, у току су активности на прикупљању потребних сагласности на израђену пројектну документацију, а које су услов за прибављање одобрења за грађење међународног граничног прелаза Дољани; завршене су активности на изради пројекта реконструкције међународног граничног прелаза Зупци, као заједничке локације БиХ и Црне Горе, у току је поступак потписивања уговора са одабраним извођачем радова; завршене су активности на пројекту монтаже система архивских регала на објекту архива УИО у Мостару и објекат је стављен у функцију; потписан је уговор за изградњу међународног граничног прелаза Осоје и у току су активности увођења одабраног извођача радова у посјед; завршене су активности на одабиру извођача радова, потписан уговор, за извођење радова реконструкције вањске расвјете на граничним Брод, Каменско, Клобук и Рача; започете су активности на рјешавању имовинских односа за граничне прелазе за погранични промет (Вагањ, Хацин Поток, Плазикур); ријешени су имовински односи за изградњу међународног граничног прелаза Требимља-Чепикуће; спроводе се активности неопходне за реконструкцију међународног граничног прелаза Брод, завршен је елаборат идејног концепта међународног граничног прелаза Брод и спроводе се активности на рјешавању имовинских односа; спроводе се активности на рјешавању имовинских односа, земљишта, потребног за изградњу објекта за смјештај упосленика УИО на аеродрому Бања Лука; у изради је пројектна документација потребна за изградњу заједничког граничног прелаза Рача, на траси аутопута Београд-Бијељина, на територији Републике Србије.

Све активности које се односе на редовна сервисирања и одржавања објеката одвијају се у складу са планом рада, расположивог буџета и захтјевима тренутних ситуација на терену.

13 РЕАЛИЗАЦИЈА ОДОБРЕНИХ БУЏЕТСКИХ СРЕДСТАВА

Укупно одобрена средства за 2023. годину УИО износе 224.584.536,83 КМ, од чега су:

- буџетска средства у складу са Законом о Буџету за 2023. годину у износу 172.684.000 КМ (од чега је 26.000 КМ планирано од прихода оствареног продајом сталних средстава),
- нереализована средства за вишегодишња капитална улагања и намјенска средства из 2022. године пренесена у 2023. годину у износу од 51.874.115,84 КМ,
- додјељена средства према потписаном Грант споразуму између Европске комисије и националних пореских и царинских администрација корисника Програма Царине 2020 (709,78 КМ) и Фискалис 2020 (202,88 КМ), укупан износ од 912,66 КМ, пренесена из 2022. године у 2023. годину и

- средства гранта Европске инвестиционе банке за пројекат изградње ГП Бијача и Свилај у износу од 25.508,33 КМ, сходно Одлуци Савјета министара СМ број 126/23 од 18.05.2023. године која је објављена у „Службеном гласнику БиХ“, бр 45/23 од 23.06.2023. године.

Од почетка године, до усвајања Закона о Буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2023. годину (31.03.2023. године), финансирање Управе за индиректно опорезивање у 2023. години вршено је у складу са Инструкцијом о привременом финансирању институција БиХ за период јануар - март 2023. године, Министарства финансија и трезора БиХ број: 05-16-2-8338-2/22 од 28.12.2022. године.

Сходно одлукама Савјета министара БиХ укупна вриједности одобрених средства за финансирање вишегодишњих пројеката за чију реализацију је, поред Министарства финансија и трезора БиХ, задужена Управа за индиректно опорезивање износи 235.332.420,77 КМ, од чега за:

- изградњу и опремање објеката и граничних прелаза 206.342.420,77 КМ,
- одржавање опреме 1.600.000 КМ и
- информационе технологије 28.390.000 КМ,

и финансирају се из средстава:

- Буџета институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине у износу од 208.547.922,77 КМ,
- уплаћених средстава на име додијелене дозволе за Универзалне мобилне телекомуникационе системе у износу од 11.343.814,00 КМ,
- клириншког дуга Руске Федерације у износу од 12.050.684,00 КМ и
- претприступних фондова (ИПА фондова) у износу од 3.390.000 КМ.

Од укупне вриједности одобрених вишегодишњих пројеката у 2023. години за капиталне пројекте УИО имала је расположива средства у износу од 93.549.624,17 КМ, којег чине:

1. нереализована средства за вишегодишња капитална улагања и намјенска средства из 2022. године пренесена у 2023. годину у износу од 51.874.115,84 КМ,
2. средства одобрена буџетом за 2023. годину 41.650.000 КМ (650.000 КМ за изградњу ГП Осоје, 650.000 КМ за изградњу аеродрома у Бања Луци, 2.000.000 КМ за изградњу ГП Клобук и Зупци, 750.000 КМ за ГП Чепикуће и Брод, 700.000 КМ ГП за погранични промет-ИПА фондови, 31.500.000 КМ за набавку и изградњу објеката за регионалне центре и Средишњи уред УИО БиХ, 3.800.000 КМ за изградњу и опремање објекта аеродрома у Сарајеву и 1.600.000 КМ за одржавање система видео надзора УИО) и
3. средства гранта Европске инвестиционе банке за пројекат изградње ГП Бијача и Свилај у износу од 25.508,33 КМ, сходно Одлуци Савјета министара СМ број 126/23 од 18.05.2023. године која је објављена у „Службеном гласнику БиХ“, бр 45/23 од 23.06.2023. године.

Поступајући по Закону о финансирању институција Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број 61/04, 49/09, 42/12, 87/12, 32/13 и 38/22) нереализована средства за вишегодишња капитална улагања и намјенска средства из 2022. године пренесена су у 2023. годину у укупном износу од 51.874.115,84 КМ, по пројектима како слиједи:

1. Припрема и изградња ГП Бијача	2.453,57	КМ
2. Имплементација НЦТС-а	15.427,99	КМ
3. Реконструкција и изградња граничних пријелаза Вардиште, Увац, Горица, Иваница, Делеуша, Ужљебић и остали	96.817,41	КМ
4. Изградња објекта за Регионални центар Мостар	3.754,56	КМ
5. Изградња објекта за Регионални центар Тузла	53.664,03	КМ
6. Набавка и опремање објекта за Регионални центар Сарајево	1.134,41	КМ
7. Изградња и опремање граничног пријелаза Градишка	166.028,94	КМ
8. Изградња граничних пријелаза Бијача и Свилај	2.029.773,27	КМ
9. Набавка и опремање објекта за Средишњи уред и Регионални центар Бања Лука	37.900.000,00	КМ
10. Израда нове порезне апликације у ИС УИО	6.583,40	КМ
11. Изградња и опремање нових и реконструкција постојећих објеката на ГП Вардиште и у зрачним лукама Мостар и Тузла за потребе смјештаја запослених у јединицама Граничне полиције и царинским испоставама УИО и запослених у инспекцијским службама	133.282,36	КМ

12. Изградња ГП Братунац - Љубовија	78.956,64	КМ
13. Имплементација резервне локације за царински и порески подсистем информационог система УИО	10.208,41	КМ
14. Надоградња царинског подсистема информационог система УИО	7.150,00	КМ
15. Изградња и опремање објекта архива у Мостару (клириншки дуг)	1.148,14	КМ
16. Реконструкција објекта бивше ФУЦ у Тузли	1.414,91	КМ
17. Изградња ГП Дољани	3.166.337,80	КМ
18. Изградња ГП Осоје	5.200.000,00	КМ
19. Изградња и опремање објекта за смјештај запослених УИО и граничне полиције на аеродрому у Бањалуци	3.000.000,00	КМ

Евидентирање расхода на терет буџета 2023. године врши се у Главној књизи трезора до 31.01.2024. године. Распољива средства у 2023. години, а која укључују и вишегодишње капиталне пројекте одобрене Законом о буџету за 2023. годину и пренесена средства за вишегодишње капиталне пројекте из претходних година, износе 224.584.536,83 КМ. Од укупно одобрених средстава текућим буџетом у 2023. години (131.008.000 КМ без средстава за вишегодишње капиталне пројекте) реализовано је 95,09 %, док је у односу на укупно располољива средства у 2023. години (текући буџет и средства вишегодишњих капиталних пројеката) реализовано 55,74 %.

14 ПРОБЛЕМИ У ФУНКЦИОНИСАЊУ УИО

Анализирајући функционисање УИО и околности у којима се одвијају пословни процеси УИО, идентификовани су ризици који представљају пријетњу за остваривање оперативних и стратешких циљева УИО, као и њезином даљем напретку и модернизацији. Идентификовани ризици се по узроку настанка могу дефинисати као унутрашњи и вањски ризици.

1) Унутрашњи ризици као пријетња функционисању УИО:

- Недовољан број извршилаца посебно у области: управног рјешавања; ревизије и контроле; принудне наплате, анализе ризика; царинској тарифи и поријеклу робе и др.

У 2023. години је за 224 запослених престао радни однос у УИО по разним основама, од чега је девет запослених преминуло. Обим послова у УИО је знатно повећан и пословне активности су све сложеније у односу на раније године функционисања ове Управе, која чињеница није пропраћена ангажовањем довољног броја извршилаца што знатно отежава ефикасно и ефективно извршавање послова из надлежности УИО. Проведена анализа старосне структуре запослених у УИО показује да од укупног броја запослених извршилаца 44, 85% запослених су старости 51 и више година; да подаци показују да у неколико задњих година пословања УИО сваке године остане без више од 100 запослених (у 2023. години тај број је 224 извршиоца) којима је радни однос престао по различитим основама (пензионисање; споразумни прекид радног односа; смрт запосленог и др.). С обзиром да су послови у области индиректног опорезивања врло сложени и захтијевају дужи временски период за едукацију и оспособљавање запосленог за самосталан рад, то недостатак извршилаца у одређеним сегментима рада УИО представља врло озбиљан проблем који ће у будућности ескалирати и довести до ситуације да УИО неће имати квалификоване и стручне извршиоце посебно за обављање послова који захтијевају стручне и специјалистичке обуке као што су послови царинске тарифе, контроле индиректних пореза и друге сложене послове, с тога је неопходно посветити пажњу стања људских ресурса у УИО и обезбиједити адекватно попуњавања систематизованих радних мјеста .

- Недостатак радног и архивског простора у објектима које користи Главна канцеларија УИО и Регионални центар Бања Лука.

- Информатичка опрема нема задовољавајуће перформансе.

- Недостатак адекватне финансијске мотивације за рад, ниске плате у односу на сложеност послова које запослени у УИО обављају. У том смислу је присутно незадовољство запослених и истовремено је отежан интерни премјештај ради попуње појединих радних мјеста када то захтијева обим послова, нпр. премјештај овлаштеног службеног лица на радно мјесто истог нивоа на којем извршилац нема право на додатак на плату по основу овлаштења присутна је опструкција од стране премјештеног службеника кроз одсуство са рада због боловања, при чему УИО нема адекватне механизме за провјеру оправданости боловања, односно и у случају извршених провјера одсуства премјештеног службеника са посла због боловања нисмо имали разумијевање здравствених установа.

- Неадекватна опремљеност граничних прелаза и царинских терминала у односу на прописане стандарде опремљености.
- Недовољно финансијских средстава за провођење стручне едукације запослених УИО и обвезника индиректних пореза.

2) Вањски ризици као пријетња функционисању УИО

- Неблаговременост приликом усвајања буџета што се негативно одражава како на обезбјеђивање услова рада, тако и на заустављање реформских процеса у УИО (немогућност планске реализације пројеката јавних инвестиција, апликативних софтвера, набавке и одржавања објеката и опреме и др.).
- Недовољна посвећеност законодавног органа власти БиХ приликом доношења или измјени законских прописа из области индиректних пореза.
- Немогућност утицаја на брзину рјешавања имовинских односа који отежавају окончање процедуре за добијање одобрења за грађење у извршавању послова управљања објектима на граничним прелазима.
- Инертност надлежних органа у односу на опште незадовољство запослених у УИО због ниских плата и укупних финансијских примања, овај проблем додатно оптерећује УИО у смислу задржавања стручног кадра.

ЗАКЉУЧАК

Остварени резултати у наплати прихода од индиректних пореза у износу од 10 милијарди и 640 милиона КМ на Јединственом рачуну представљају потврду успјешности рада УИО у 2023. години и највиши износ наплаћених прихода од индиректних пореза од успоставе УИО до данас.

Наплаћени приходи индиректних пореза у 2023. години су за око 714 милиона КМ или 7,19% виши у односу на исти период 2022. године, која је такође била рекордна година по оствареним приходима.

Изузетни резултати остварени у наплати прихода од индиректних пореза у 2023. години, у околностима у којима је ова Управа функционисала, заврјеђују пажњу и очекивање од надлежних органа да препознају залагање менаџмента и запослених, као и значаја ове Управе у обезбјеђивању фискалне стабилности БиХ, да пружи подршку у обезбјеђивању услова и омогућавању адекватног вредновања рада и побољшања финансијског положаја запослених у УИО, те да искажу већу посвећеност и разумијевање потребама УИО за њезин даљи развој и напредак.

У даљем функционисању УИО ће наставити да кроз добро организован и дисциплинован рад обезбиједи успјешну реализацију активности планираних за 2023. годину. Активности је потребно усмјерити у правцу очувања и развоја капацитета, посебно на јачању људских ресурса, на увођењу електронског пословања и олакшавању комуникације са обвезницима индиректних пореза, на увођењу поједностављених процедура, на побољшању квалитета услуга и њиховим промовисањем у јавности, на побољшању нормативних рјешења и унапрјеђењу рада у сегментима у којима су у извјештајном периоду уочене одређене слабости.

Доставити:

1. Наслову
2. Кабинет директора, 01/1-1
3. а/а

ПРЕГЛЕД НАПЛАЋЕНИХ БРУТО ПРИХОДА ПО ВРСТАМА У ПЕРИОДУ 01.01.- 31.12.2022./2023. ГОДИНЕ					
Врста прихода	Назив прихода	01.01.- 31.12. 2022.	01.01.- 31.12. 2023.	Индекс (4/3)	% учеш. у ук. напл. прих.
1	2	3	4	5	6
1	Порез на додану вриједност	7.197.001.397,72	7.740.699.157,58	107,55	72,75
717111	ПДВ на увозе	4.709.265.325,02	4.760.238.040,88	101,08	
717211	ПДВ обавеза према ПДВ пријавама *	2.463.435.328,22	2.942.979.302,53	119,47	
717213	ПДВ према аутоматском разрезу од стране УИО	83.673,12	119.178,06	-	
717214	ПДВ - једнократне уплате	1.869.033,18	1.915.979,76	102,51	
717311	ПДВ - затезна камата	14.484.037,10	25.970.871,05	179,31	
717312	Казне за прекршаје сходно одредбама Закона о ПДВ-у	2.970.749,90	3.813.972,69	128,38	
717314	Накнадни терет принуде по ПДВ обавезама	4.893.251,18	5.661.812,61	115,71	
2	Царинске дажбине, накнаде за царинско евидентирање и посебне дажбине	442.001.244,14	516.109.255,24	116,77	4,85
716111	Царина од правних особа	419.720.732,76	477.638.727,45	113,80	
716112	Царине од грађана	11.973.121,36	26.719.404,08	223,16	
716113	Царинско евидентирање	232,90	7.185,91	-	
716114	Царина по јединици мјере	10.307.157,12	11.743.937,80	113,94	
716115	Посебна такса на извезену робу	0,00	0,00	-	
3	Акциза на увозне производе	1.560.142.263,76	1.611.136.839,26	103,27	15,14
715421	Акциза на нафту и нафтне деривате	509.726.486,98	528.604.320,24	103,70	
715422	Акциза на дуванске прерађевине	934.868.447,91	965.167.489,06	103,24	
715423	Акциза на алкохол и алкохолна пића	30.006.582,54	29.735.513,22	99,10	
715424	Акциза на безалкохолна пића	12.824.101,48	13.354.660,94	104,14	
715425	Акциза на пиво	38.961.020,70	40.563.632,01	104,11	
715426	Акциза на кафу	31.682.679,80	31.523.869,49	99,50	
715428	Затезна камата за акцизе на увозне производе	1.045,89	6.974,28	-	
715429	Акциза на вино	2.057.302,78	2.171.616,36	105,56	
715430	Акциза на биогорива и биотечности	14.595,68	8.763,66	-	
4	Акциза на домаће производе	33.850.508,54	35.205.350,01	104,00	0,33
715410	Акциза на домаће биогориво и биотечности	0,00	0,00	-	
715411	Акциза на домаћу нафту и нафтне деривате	4.227,60	0,00	-	
715412	Акциза на домаћи дуван и дуванске прерађевине	2.002.781,43	3.533.228,60	-	
715413	Акциза на домаћи алкохол и алкохолна пића	2.514.827,83	2.915.097,95	115,92	
715414	Акциза на домаћа безалкохолна пића	17.764.877,22	18.399.348,13	103,57	
715416	Акциза на домаће пиво	10.113.943,66	8.960.278,81	88,59	
715417	Затезна камата за акцизе на домаће производе	968.478,92	917.565,46	-	
715418	Акциза на домаће вино	451.409,94	378.926,15	83,94	
715419	Накнадни терет принуде по акцизним обавезама	29.961,94	100.904,91	-	
5	Путарина	627.286.265,75	677.754.167,61	108,05	6,37
722533	Путарина за изградњу путева из цијене увозне нафте и нафтних деривата (0,15 КМ)	235.187.418,76	254.132.280,19	108,06	
722534	Путарина за изградњу путева из цијене домаће нафте и нафтних деривата (0,15 КМ)	16.349,09	29.381,93	-	
722537	Путарина за изградњу путева из цијене увозних биогорива и биотечности (0,15 КМ)	7.297,85	4.401,83	-	
722538	Путарина за изградњу путева из цијене домаћих биогорива и биотечности (0,15 КМ)	0,00	0,00	-	
722541	Затезна камата на путарину за путеве (0,15 КМ)	6.704,62	9.127,06	-	
722535	Путарина за изградњу аутопутева и изградњу и реконструкцију других путева из цијене увозне нафте и нафтних деривата (0,25 КМ)	391.978.282,01	423.553.800,66	108,06	
722536	Путарина за изградњу аутопутева и изградњу и реконструкцију других путева из цијене домаће нафте и нафтних деривата (0,25 КМ)	63.294,51	8.087,56	12,78	

722539	Путарина за изградњу аутопутева и изградњу и реконструкцију других путева из цијене увозних биогорива и биотечности (0,25 KM)	12.884,08	7.475,18	-	
722540	Путарина за изградњу аутопутева и изградњу и реконструкцију других путева из цијене домаћих биогорива и биотечности (0,25 KM)	0,00	0,00	-	
722542	Затезна камата на путарину за изградњу аутоцеста и изградњу и реконструкцију других путева (0,25 KM)	14.034,83	9.613,20	-	
6	Остали приходи и накнаде	20.970.060,89	23.943.810,03	114,18	0,23
716116	Лежарина	0,00	0,00	-	
716121	Новчане казне за царинске прекршаје за правна лица	144.347,14	202.808,34	140,50	
716122	Новчане казне за царинске прекршаје за физичка лица	199.138,55	256.508,61	128,81	
716123	Ванредни приходи	200.255,04	306.935,94	-	
716124	Затезна камата за царинске дажбине, остале приходе и накнаде	37.637,37	16.873,22	-	
716125	Царинске таксе у готовом новцу од правних лица и грађана	0,00	0,00	-	
716126	Приходи од наплате протувриједности робе која у прекршајном поступку није могла бити одузета	0,00	14.743,86	-	
716128	Приходи од царинске пратње, изласка цариника изван мјеста рада и радног времена	447.411,42	435.324,52	97,30	
716129	Приходи од продаје робе која је предата Управи или одузета у царинском прекршајном поступку	412.864,62	364.232,03	-	
716131	Приходи од терминала	18.407.306,67	20.177.955,83	109,62	
716132	Приходи од закупнина	614.688,05	616.706,90	100,33	
716133	Приходи од складиштења	0,00	0,00	-	
716134	Приходи од продаје ЦТ-ДТ образаца	0,00	0,00	-	
716136	Накнадни терет принуде за царинске дажбине, остале приходе и таксе	68.195,80	112.366,04	-	
716137	Затезна камата за царинске дажбине, остале приходе и таксе	147.789,77	516.676,46	-	
716138	Казне за прекршаје сходно одредбама Закона о акцизама	104.882,20	90.125,33	-	
716139	Остали приходи	55.149,26	98.642,95	-	
716140	Приходи од издавања SMART CARD пакета	130.395,00	733.910,00	-	
I (1 do 6)	УКУПНО	9.881.251.740,80	10.604.848.579,73	107,32	
II	Неусклађени приходи- укупно	45.135.395,34	35.587.468,95	-	0,33
III (I+II)	УКУПНО	9.926.387.136,14	10.640.436.048,68	107,19	100,00